

4

Limburgs Tijdschrift voor *Genealogie*

uitgave van de Sectie Genealogie van het Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap

Inhoudsopgave

Van de redactie	98
Het nageslacht van Jacques Fourestier Lanous, <i>réfugié de Saintonge</i>	99
door Henk J.L.M. Boersma, Ravensbosch 23, 6228 SN Maastricht	
De familie Franssen uit Tegelen	114
door Jan H. Hanssen, Pastoor Geenenstraat 17, 5991 BH Baarlo	
Vondelingenakten Maastricht digitaal	130
door Truus Roks, p/a RHCL, Sint Pieterstraat 7, 6211 JM Maastricht	
Presentatie Derde Limburgs Kwartierstatenboek	132
door A.S.M. (Funs) Patelski, Manensheide 16, 6343 CR Klimmen	

Het LTVG verschijnt vier maal per jaar en is:

- Voor leden van zowel het Koninklijk LGOG als ook de Sectie Genealogie gratis. Het lidmaatschap van de Sectie Genealogie bedraagt voor leden van het Koninklijk LGOG € 25,00 per jaar. Leden van de Sectie Genealogie ontvangen drie maal per jaar een Nieuwsbrief.
- Een abonnement zonder enig lidmaatschap kost € 30,- per jaar.
- Losse nummers zijn verkrijgbaar voor € 7,50 per blad (excl. verzendkosten).

Voor lidmaatschappen, abonnementen en losse nummers:
Bureau Koninklijk LGOG, Postbus 83, 6200 AB Maastricht,
tel. 043 321 25 86.

Mailadres: info@lgog.nl. Website: www.lgog.nl.

Redactie: Ton van den Berg, Jan Hanssen, Bert van Laer (secretaris) en Funs Patelski (hoofd- en eindredacteur).

Redactieadres: Uilenweg 1, 6006 SK Weert, tel. 0495 54 47 58

Mailadres: vanlaer@home.nl

Het werk van het Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap wordt in belangrijke mate ondersteund door de Provincie Limburg.

Druk: drukkerij econoom bv beek-1

ISSN 0169-5177

Diverse rechten: Illustraties dienen vrij van rechten te worden aangeleverd. Bij plaatsing van een bijdrage wordt de auteursrechtelijke economische exploitatiebevoegdheid geacht in zijn geheel aan het LGOG te zijn overgedragen. Het LGOG kiest ervoor om het auteursdeel (50%) van de ontvangen reproductievergoadingen, mede vanwege de relatief bescheiden omvang van deze gelden, niet door te betalen aan de desbetreffende freelance auteurs. Het LGOG maakt gebruik van de mogelijkheid geboden door Stichting Reprorecht om deze gelden te besteden aan een collectief auteursdoel: de gelden worden toegevoegd aan het redactiebudget, ter verbetering van de uitgaven van het LGOG.

Van de redactie

De laatste aflevering van dit jaar bevat twee omvangrijke genealogische studies. In het hoofdartikel schetst Henk Boersma uit Eijsden een levendig beeld van zijn Franse protestantse voorouder Jacques Fourestier Lanous (1733-1781), die zijn land moest ontvluchten vanwege zijn geloofsovertuiging. De *réfugié de Saintonge* vestigde zich te Olne alwaar hij voor de eerste keer trouwde. Zijn nageslacht vinden wij terug in onder meer Eijsden en Maastricht.

In het tweede artikel presenteert de genealoog Jan Hanssen uit Baarlo zijn onderzoek naar de oudste generaties van de familie Franssen uit Tegelen. Hij wist aan de bestaande genealogie twee generaties toe te voegen en toonde aan dat de familie haar naam ontleende aan *Frans van de Heerstræet* uit Maasbree. De benaming Heerstræet is aldaar verdwenen, de straat zelf echter niet en heet tegenwoordig Wilhelminalaan.

Deze twee uitvoerige en ruim geïllustreerde bijdragen zorgen voor een extra dikke aflevering waarmee het totaal aantal bladzijden van deze jaargang op 132 komt.

De Genealogiedag Limburg zal het komend jaar op zaterdag 12 maart plaatsvinden in het Regionaal Historisch Centrum Limburg te Maastricht. Die dag zal deze instelling tevens een digitaliseringsproject over vondelingen ten doop houden. Truus Roks uit Maastricht geeft ons alvast een inkijkje van hetgeen ons te wachten staat.

De presentatie van het Derde Limburgs Kwartierstatenboek in het Cuypershuis te Roermond mag een succes genoemd worden. Op de achterzijde staat een kleine impressie van het gebeuren en een verkorte versie van de toespraak van mr. Hein van der Bruggen, voorzitter van het bestuur van de Kring Roermond van het Koninklijk LGOG.

Wij wensen u fijne feestdagen en wederom veel studie- en leesplezier.

Funs Patelski.

Rectificatie

In het vorige nummer staat in het artikel *Genealogie versus Internet* van Régis de la Haye, dat Hans van Mierlo op zijn website bij zijn voorvader Humblet de Wichampré, ontleend aan de publicaties *Journal de la Haye* en de serie *Herten in het Woud* van de onderzoekers en auteurs Régis de la Haye en Jo Hoen, deze bron niet heeft vermeld en niet naar de auteurs van deze publicaties heeft verwezen. Dat is onjuist en een vergissing gebleken. Hans van Mierlo is nu net wel een voorbeeld van hoe met het werk van anderen om te gaan, zoals de lezer op zijn website zelf kan constateren. <http://www.vanmierlo.net/browsesources.php>.

Foto's voorzijde:

Portretten van het echtpaar Boersma-Fourestier Lanous. Zie blz. 108

HENK J.L.M.
BOERSMA

Het nageslacht van Jacques Fourestier Lanous, *réfugié de Saintonge*

Op 3 mei 1761 werd te Olne, gelegen in België, ten overstaan van de predikant van de Waalse protestantse gemeente het huwelijk voltrokken tussen Jacques Fourestier Lanous en de uit Hodimont, eveneens in België gelegen, afkomstige Marie Hubertine Quoilin. De aanduiding *réfugié* (uitgewekene, vluchteling) en de streek van herkomst achter de naam van de bruidegom doen weinig goeds vermoeden. Klaarblijkelijk vond deze in Jonzac geboren Fransman het beter voor lijf en leden om zijn vaderland te verlaten en zich daar te vestigen waar vrijheid van godsdienst een hoger goed was dan in zijn eigen land.¹

Jacques werd de stamvader van een relatief kleine tak van de familie Fourestier Lanous die via Olne en Eijsden uiteindelijk in Maastricht zou aarden. Eind 19e eeuw is de familie uitgestorven. Of toch niet helemaal? De auteur van deze bijdrage is een afstammeling van Jacques Fourestier Lanous, wiens achterkleindochter Anna Elisabeth Fourestier Lanous (zie IV-5) in 1849 huwde met Foke Wietzes Boersma, betovergrootvader van de auteur.

Godsdienst(on)vrijheid in Frankrijk

Het katholiek geloof was eeuwenlang één van de meest beschermde kernwaarden in het land van de kathedraalbouwers. In de tweede helft van de 16e eeuw kregen de protestanten echter ook in Frankrijk steeds meer vaste grond onder de voeten. De Franse protestanten werden door rooms-katholieken hugenoten genoemd. Er zijn meerdere verklaringen voor de afleiding van de naam hugenoten (Fr.: Huguenots) die

alle weinig fraai zijn: le roi Hugon (kwade geest, duivel), huguenotes (waardeloze geldstukken) of van het Zwitsers-Duitse Eidgenosse, de benaming van opstandige inwoners van Genève onder leiding van Hugo Besançon. Tot hun aanhang behoorden vooral arme edellieden, ambachtslui en kleine burgers. De hugenoten werden te vuur en te zwaard bestreden door de katholieken, met als absolute dieptepunten het Bloedbad van Vassy (1562) en de Bartholomeusnacht (1572). Deze troosteloze toestand leidde er toe dat veel hugenoten buiten Frankrijk hun heil zochten.

Pas met het Edict van Nantes, dat werd uitgevaardigd op 13 april 1598 onder koning Hendrik IV, kregen de hugenoten rechten die hen in onder andere hun godsdienstbeleving ondersteunden: dezelfde burgerlijke rechten als katholieken, godsdienstvrijheid in een aantal steden, godsdienstvrijheid voor de hoge adel en het behoud van een aantal protestantse vrijhavens, *places de sûreté*, waaronder La Rochelle, de hoofdstad van het latere departement Charente-Maritime. Dat gaf vooralsnog enige rust. Echter in 1629 werden met het Edict van Nîmes de politieke rechten van de hugenoten ingetrokken. In 1685 werd het Edict van Nantes volledig herroepen. Hiermee verloren de protestanten alle rechten en vrijheden op de uitoefening van hun godsdienst.

Met het Edict van Versailles in 1787 en meer nog met de Verklaring van de rechten van de Mens in 1789 kwam aan deze situatie een einde. De protestanten kregen eindelijk godsdienstvrijheid.

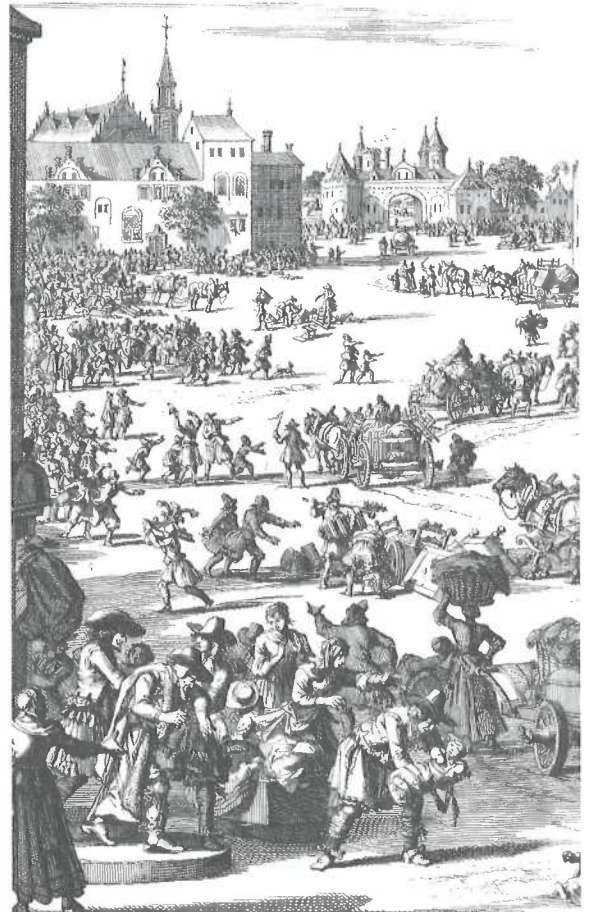
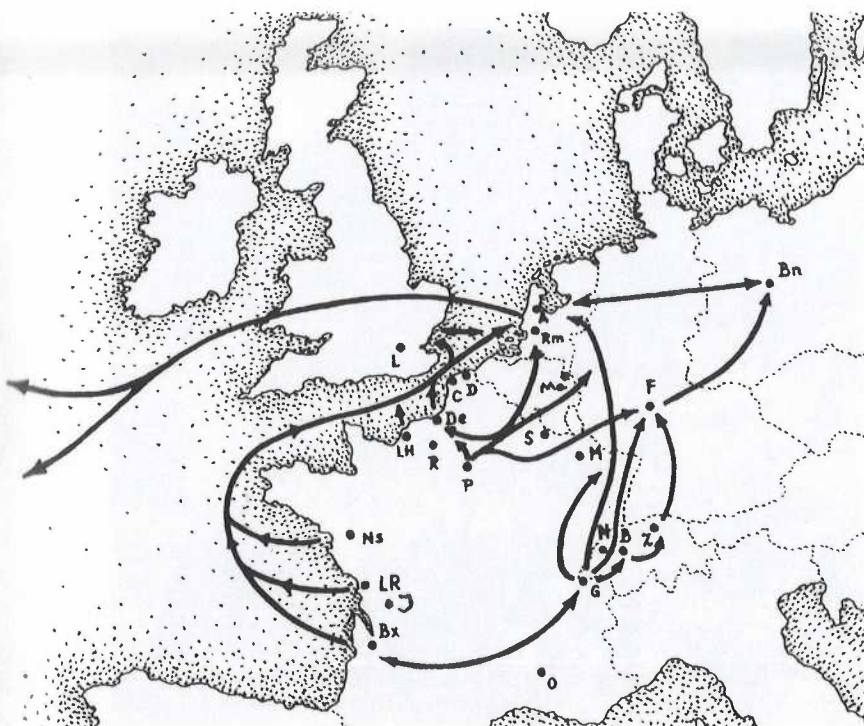

De vervolging van protestanten in Frankrijk. (Bartholomeusnacht, 1572; François Dubois, ca. 1580, Musée des Beaux-Arts, Lausanne).

Gedurende deze eeuwenlange periode van zogenaamde godsdienstoorlogen besloten veel hugenoten Frankrijk te verlaten en zich elders te vestigen, bijvoorbeeld in de Nieuwe Wereld, maar ook in de Noordelijke Nederlanden. De Noordelijke Nederlanden waren een bekende bestemming vanwege het gegeven dat bij eerdere vervolgingen en beperkingen van de godsdienstvrijheid in Frankrijk vluchtelingen daar hun bestemming hadden gevonden, geloofsgemeenschappen hadden opgericht en een bestaan opgebouwd vanwege de vrijheden die protestanten er genoten. Er wordt geschat dat alleen al in de 17e eeuw 175.000 protestanten Frankrijk hebben verlaten, waarvan er 50 à 60.000 in Nederland een nieuw bestaan opbouwden.

Personen die uit de provincie Saintogne (hoofdstad Saintes) vertrokken deden dat meestal per schip vanuit de havenplaats La Rochelle. Zij voeren dan bijvoorbeeld naar Rotterdam, van waaruit zij verder trokken naar een van de plaatsen waar zich een Franstalige protestantse gemeente (l'Église Wallone) bevond. Over land was dit uiteraard ook mogelijk. Uit veiligheidsoverwegingen vermeden zij echter zoveel mogelijk het Franse platteland en koos men een route nabij de grens met, en via, opvangcentra en doorgangplaatsen in Zwitserland en Duitsland. De kortste reis vanuit Jonzac naar Nederland was echter via Poitiers en Parijs en van daaruit richting Brussel, Maastricht of Aken. Een reis van om en nabij de 950 kilometer.²

Overzichtskaart (bewerkt) diverse vluchtroutes Hugenoten (ontleend aan Bots, blz. 37). Legenda: A = Amsterdam; B = Bern; Bn = Berlijn; Bx = Bordeaux; C = Calais; F = Frankfurt; G = Genève; J = Jonzac; L = Londen; LH = Le Havre; LR = La Rochelle; M = Metz; Ma = Maastricht; P = Parijs; Rm = Rotterdam; S = Sedan; Z = Zürich. N.B. Eijsden ligt ca. 10 km ten zuiden van Maastricht, Olne ligt ca. 30 km ten zuiden van Eijsden.

Hugenoten op de vlucht (Bots, blz. 38-39, fragment; prent van Jan Luyken, Amsterdam 1649-1712).

Jacques Fourestier Lanous

Het was Jacques Fourestier Lanous (zie II) uit Jonzac die omstreeks 1760 Frankrijk ontvluchtte en in Olne een nieuwe woon- en leefomgeving vond. Het precieze jaar noch de door hem gevolgde route is bekend. Wellicht waren bekenden hem voorgegaan of wezen handelscontacten hem de weg. In Olne was immers reeds sinds 1649 een Franstalige protestante gemeente.³ Het plaatsje Olne ligt ca. 30 km (40 km) ten zuiden van Eijsden (Maastricht) tussen Chaudfontaine en Verviers en een kleine 20 km ten zuidoosten van Luik.

Bij de inschrijving van de ondertrouw van Jacques in 1761 werd aangetekend dat hij *Jacques Fourestier Lanous, jeune homme refugie de Saintonge, marchand et habitant d'Olne* was. Met deze vermelding was ons zijn herkomst en zijn bron van inkomsten bekend. Interessant is de aanduiding Lanous [meestal: *La Nous* = de onze] achter zijn eigenlijke familienaam.

Waarschijnlijk werd deze toevoeging gedaan om hem te onderscheiden van de destijds ter plaatse als *forestier* [= bode van de schepenvank] werkzaam zijnde functionaris Jacob Delhaes, *forestier de cour d'Olne*. Het is ook onder deze uitgebreide naam in al zijn varianten dat Jacques en zijn nakomelingen geboekstaafd werden, zij het dat sommigen verkozen slechts Lanous genoemd te worden in weerwil van hun echte familienaam Fourestier. In hun handtekeningen werd de naam dan met de afkorting *f.* afgedaan.

Uit de inschrijvingen van de dopen van de kinderen van Jacques is ons bekend dat ook zijn oudere broer Martial enige tijd in Olne heeft doorgebracht. Ook hij voorzag in zijn onderhoud als koopman. Verdere gegevens ontbreken echter. Jacques vestigde zich evenwel ter plaatse, huwde aldaar, stichtte een gezin, verwierf een vermogen en zou er uiteindelijk overlijden.

De strijd om het bestaan

De gevluchte protestanten werden in hun nieuwe woonomgeving geconfronteerd met aanzienlijke problemen. Op de eerste plaats moesten zij voorzien in hun levensonderhoud. Zij konden daarvoor alleen maar terugvallen op de bezittingen die ze hadden meegenomen en de beroepsmatige vaardigheden die zij beheersten. Als vangnet diende in beperkte mate hun kerkgemeenschap en wellicht familie en vrienden. Om voor ondersteuning van de kerk in aanmerking te komen moest men lid zijn van de plaatselijke kerk-gemeenschap. Daarvan werd door de predikant aantekening gehouden in het Lidmatenregister. Hierin werd nauwkeurig registratie gevoerd van de komst en het vertrek van lidmaten binnen de gemeenschap.

Dit is een belangrijke bron voor genealogen om te achterhalen waar personen vandaan kwamen en waar ze zich weer vestigden wanneer ze naar elders vertrokken. Protestantisme waren weinig honkvast, met name omdat zij niet konden terugvallen op het boerenbestaan, zij hadden immers geen landerijen tot hun beschikking. Wat overbleef was het ondernemerschap, handel, onderwijs, administratieve functies, dienstbetrekkingen, de uitoefening van ambachtelijke en vrije beroepen, ondersteunende functies en het leger. In hun zoektocht naar werk verplaatsten zij zich zeer regelmatig. Het leger was daarin overigens een goede keuze, tenminste wanneer men de eindstreep haalde van de vooraf overeengekomen dienstdienst. Dan wachtte immers een door de staat gegarandeerd levenslang jaargeld (pensioen), dat aangevuld kon worden met een baan in de burgermaatschappij.

De Waals protestantse gemeenschappen op het platteland waren klein. Ze varieerden van enige tientallen personen tot maximaal honderd in de wat grotere plaatsen. In Olne werd jaren achtereen slechts één kind gedoopt en huwelijken kwamen nóg minder vaak voor. De huwelijksmarkt was erg klein en ook dat resulteerde in een grote mobiliteit, met name van personen die de huwbare leeftijd hadden bereikt. Een enkeling ging een huwelijk aan met een katholiek (gemengd huwelijk), anderen werden zelf katholiek.

De hiervoor geschetste problemen die de protestanten in hun nieuwe leefomgeving ondervonden, zien we ook terug in de navolgende genealogie van de familie Fourestier Lanous.

Kerkelijke inschrijvingen

Onder normale omstandigheden voeren protestanten, net als katholieken, zelfstandig registratie van dopen, huwelijken, overlijdens en begrafenissen, nadat de betreffende rituelen in de daarvoor aangewezen kerken hadden plaatsgevonden. In de periode dat het voor protestanten niet mogelijk was in Frankrijk in eigen

gebedshuizen in het openbaar de eredienst te vieren, vonden deze veelal plaats onder katholieke signatuur. In hun overtuiging bleven zij natuurlijk protestant. De daaraan gekoppelde registratie van dopen, huwelijken en overlijdens en begrafenissen in de registers (DTB) van de katholieke kerk betekent dus geenszins dat zij katholiek waren geworden.

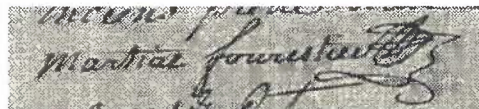
Voor Jonzac zijn twee series DTB-registers bewaard gebleven. De ene reeks *paroissial* omvat de periode 1700-1792 en omvat inschrijvingen op basis van de katholieke eredienst. De andere reeks *pastoral* omvat de periode 1755-1793 van de *culte protestante*. Hierna is duidelijk aangegeven wanneer uit de protestantse registers (prot.) werd geput. In de andere gevallen werden de gegevens uit katholieke bronnen gehaald. Voor het bestuderen van de Franse DTB-registers is dankbaar gebruik gemaakt van de door de Franse archiefdienst op internet ter beschikking gestelde scans. Zij worden veelal per departement per plaats aangeboden.

Fragmentgenealogie Fourestier Lanous

I. **Jean François Fourestier** (Foretier), geb. ca. 1700 (geschat), woonde te Jonzac en Saintonge in Frankrijk, koopman, overl. vóór 7 juni 1755; tr. vóór 15 maart 1731 **Jeanne Pelleton** (Paillet, Paltair, Peltair, Pelletant, Pelletein, Pellant), geb. ca. 1700 (geschat), overl. ná 7 juni 1755.

Jean François Fourestier woonde met zijn gezin in Jonzac, een plaats die eertijds deel uit maakte van de provincie Saintogne. Thans is het de hoofdplaats van het gelijknamige kanton Jonzac en maakt het deel uit van het departement Charente-Maritime. Het departement is gelegen aan de zuidwestkust van Frankrijk, de streek boven Bordeaux en ontleent zijn naam aan de rivier de Charente. De hoofdstad van het departement is La Rochelle, een bekende haven voor protestanten.

Omstreeks 1570 werd Jonzac een hugenotencentrum en kwam de plaats economisch tot bloei. Er kwamen een jaarmarkt, een varkensmarkt en graanhallen. De herroeping van het Edict van Nantes in 1685 leidde tot een uittocht van Hugenoten. Een groot aantal van hen vertrok naar Bordeaux en naar de Antillen. In 1793 telde Jonzac net geen 2.500 inwoners. Gezichtsbepalend zijn het kasteel, waarvan de oudste delen dateren uit de 15e eeuw, het 14e eeuwse karmelietenklooster en de romaanse kerk van Saint-Gervais-Saint-Prottais, waarvan de oudste delen stammen uit de 12e eeuw.⁴

Handtekening van Martial Fourestier

Uit dit huwelijk zijn vier kinderen bekend:

1. Mart(h)ial Foretier (Forestier), ged. Jonzac 15 maart 1731 {doopheffers: Pierre Javir, Jeanne Grand Chere}, woonde in Jonzac; tr. **Anne Forestier**. In 1765 was Marthial doopheffer bij de doop van een kind van zijn broer Jacques te Olne.

Olne, de kerk van Saint-Sébastien fungeerde in de periode 1649-1796 als l'Église Wallone. (foto auteur 2015).

Uit dit huwelijk twaalf kinderen:

- a. Anne Forestier, geb. Jonzac 30 maart 1757, ged. aldaar (prot.) 10 mei 1757 {doopheffers: Izac Forestier, Anne Paillet weduwe Forestier};
- b. Marie Forestier, geb. Jonzac 16 dec. 1758, ged. aldaar (prot.) 25 dec. 1758 {doopheffers: Elliz Charon de jonge, Marie Merlat uit Rochefort};
- c. Pierre Martial Foretier, geb. Jonzac 18 jan. 1760, ged. aldaar (prot.) 3 febr. 1760 {doopheffers: Pierre Renidet van Rochefort, Hester Tourtelot};
- d. Henriette Fourestier, geb. Jonzac 17 sept. 1761, ged. aldaar (prot.) 20 sept. 1761 {doopheffers: haar oom Jeremie Fourestier, haar tante Henriette Chauron};
- e. Jean Benjamin Forestier, geb. Jonzac 18 sept. 1763, ged. aldaar (prot.) 16 okt. 1763 {doopheffers: Jean Benjamin Pr . . . , Marie Pelletreau geboren Messier voor N.N. Vallet};

Olne, dorpsgezicht. (foto auteur 2015).

- f. Elliée Fourestier, geb. Jonzac 20 oktober 1764, ged. aldaar (prot.) 18 nov. 1764 {doopheffers: Elliée Merceau en zijn echtgenote Jeanne Charon uit Jonzac};
- g. Anne Juliée Fourestier, geb. Jonzac 22 maart 1766, ged. aldaar (prot.) 4 mei 1766 {doopheffers: Marthial Audin, Anne Fourestier uit Jonzac};
- h. Jeanne Elisabeth Fourestier, ged. Jonzac (prot.) 8 nov. 1767 {doopheffers: Elie Merceau en zijn echtgenote Jeanne Charron};
- i. Marie Adelaïde Fourestier, geb. Jonzac (prot.) 2 maart 1769 {doopheffers: Pierre Fourestier, oom van vaderszijde uit Jonzac, en Marie Debrousse voor Maria Charron uit Bourge};
- k. Jeanne Fourestier, geb. Jonzac 30 maart 1771, ged. aldaar (prot.) 1 april 1771 {doopheffers: Isaac Fourestier, haar oom van moederszijde, en Jeanne Fourestier, haar tante uit Jonzac};
- l. Isaac Martial Fourestier, geb. Jonzac 8 febr. 1775, ged. aldaar (prot.) 6 maart 1775 {doopheffers: het echtpaar Martial Giraud, schoenmaker, en Marie Anne La Croix uit Jonzac voor Jean Isaac Ranson en Anne Ranson uit Jarnac};
- m. Jean Fredericq Fourestier, geb. Jonzac 10 april 1777, ged. aldaar (prot.) 14 april 1777 {doopheffers: Jean Merreau van Jonzac en Charlotte Fourestier uit Dompierres}.

2. Jean Pierre (Pierre) Foretier (Fourestier), ged. Jonzac 4 okt. 1732 {doopheffers: Pierre Tourlajis, Jeanne Bruil}.
3. Jacque(s) Forestier, ged. Jonzac 26 nov. 1733 {doopheffers: Pierre . . . , Janne Girardin van de parochie L'hôpital de La Grandeveaux}, **volgt II**.
4. Janne (Jeanne) Forestier, ged. Jonzac 22 juli 1735 {doopheffers: Pierre Perrain, Janne Pelletant, beiden van de parochie De Réaux}; tr. Jonzac (prot.) 7 juni 1755 (get.: Pierre Beau, Pierre Boibelleaud, Jean Renoulaud, Jaque Broussard)⁵
Jean Benjamain Rancon, koopman te La Rochelle van de parochie Saint Seauveur, zoon van Jean Rancon, koopman, en Marguerette Jeanne Anelet (Allenet).

II. Jacque(s) Forestier (Fourestier Lanous; La Nous), ged. Jonzac 26 nov. 1733, vestigde zich omstreeks 1760 te Olne, koopman, diaken 1766-1769 en ouderling 1769-1772 van de Waalse kerk (église Wallone) te Olne, overl. aldaar 3 sept. 1781, begr. in de kerk aldaar 5 sept.; ondertr. 1e Olne 17 april 1761, tr. 1e [ingeschreven als *Jacques Fourestier La Nous*] Olne 3 mei 1761 **Marie Hubertine Quoilin**, geb. Hodimont, België, ged. Olne (Waals geref.) 12 aug. 1731 {doopheffers: Hubert Quoilin, soldaat bij het regiment van generaal Savaronne, en Maria Guyot uit Bombaye, echtgenote van Jean Franck uit Bombaye}, overl. Olne 16 maart 1772, begr. in de kerk aldaar 19 maart 1772, dochter van Jean Gregoire Quoilin, koopman in laken te Hodimont, en van Margaretha Elisabeth Guyot; ondertr. 2e Vaals (Waals geref.) 29 maart 1775 in aanwezigheid van de pastoor, van de ouderling W.L. Warnier en van diaken Pierre Geijer, tr. 2e Burtscheid in het huis van Gerard De Leuvenigh in aanwezigheid

van de diakenen P. Geijer en Th. Benninghoffen: **Maria Elisabeth Pichon** (Pechoie), geb. Frankfurt aan de Oder ca. 1737, woonde te Burtscheid, lidmaat van de Waalse Gemeente te Vaals 19 april 1775 en te Olne, idem Waalse Gemeente Maastricht 31 maart 1789 tot 10 april 1790, idem Vaals vanaf 10 april 1790, overl. Maastricht (Grote Looiersstraat) 9 april 1811,⁶ dochter van Juste Charles Pichon en Judith Bocquet.

Handtekening van Jacques Fourestier Lanous (1733-1781).

In Olne wist Jacques Fourestier Lanous zich heel aardig te redden hetgeen blijkt uit de aankoop van diverse huizen en landerijen.⁷ Hij werd daarbij gesteund door zijn schoonmoeder wier vermogen hij als onderpand mocht stellen bij het aangaan van leningen om zijn aankopen te financieren. In 1769 werd hij voor de helft eigenaar van de rechten op de mijnschachten en steenkolenmijnen die in gebruik waren in de jurisdictie Olne. In 1773 wist hij ook de andere helft te verwerven.⁸

Binnen de kerkelijke gemeenschap vervulde hij de functies van ouderling en diaken. Allengs was hij een grote speler in het veld geworden en kwamen dorpsgenoten bij hem voor het aangaan van een geldlening. Kortom Jacques Fourestier Lanous was een vermogend man geworden. Dat noopte hem ertoe bij zijn tweede huwelijk in 1775, zijn eerste vrouw was enige jaren eerder overleden, een huwelijkscontract te laten opstellen om onder meer de financiële afwikkeling van de nalatenschap te regelen mocht hij eerder dan zijn vrouw overlijden. Tevens werd de wijze van verdeling van het reeds opgebouwde vermogen vastgelegd wanneer uit dit tweede huwelijk ook kinderen zouden voortkomen.⁹ Het huwelijk bleef echter kinderloos.

Jacques marchand et membre de notre troupeau [koopman en lid van onze kerkelijke gemeenschap] overleed op 3 september 1781 en werd evenals zijn eerste vrouw in de kerk van Olne begraven.

Enige dagen later verzocht Elisabeth Quoilin, [oudtante van moederszijde] weduwe van Abraham Derameau die in leven predikant van de protestantse kerk van Hodiment was, aan de schout en schepenen van Olne om Jean Le Moine en Henri Schriver aan te stellen als *mambours et curateurs* [voogden en zaakwaarnemers] van de nagelaten minderjarige weeskinderen van Jacques en Marie Hubertine.

Op 10 september werd hieraan tegemoet gekomen. Op verzoek van de schepenen van Olne legde *Marie Elisabeth Pichon veuve de sieur J:F: Lanous* vervolgens een verklaring af dat zij borg stond voor een correcte afwikkeling van de nalatenschap.¹⁰

De afwikkeling van de nalatenschap verliep echter niet naar wens. Er ontstond animositeit, waarbij de voogden en curatoren hun werk wilden neerleggen en niemand anders zich geroepen voelde daar invulling aan te

geven. Dat was voor de nog steeds minderjarige kinderen Daniël (sub 2), Jacques (sub 3) en Marie Anne (sub 4) reden om het heft in eigen handen te willen nemen. Zij vervoegden zich bij het gerechtshof, de Raad van Brabant, in Den Bosch ter verkrijging van dispensatie voor hun leeftijd. Schout en schepenen van Olne konden zich daar wel in vinden, mits er enige extra waarborgen werden ingebouwd [correcte betaling van schulden; correct beheer van de onroerende goederen] *op dat de andere, meer jong zijnde, kinders zig naderhand niet hebben te beklagen*. Tevens wilden zij de aanstelling van een ter plaatse wonende nabestaande die enig toezicht hield *om haar gedrag gade te slaan, voor zooveel voornamelijk, dat de twee jongens afwezig zijn*. En er was nogal wat te regelen. Jacques sr. had zijn persoonlijke en zakelijke besoeignes niet goed achtergelaten en het onroerend goed was nog niet afbetaald.¹¹

Hoe de verdeling van de erfenis uiteindelijk heeft plaatsgevonden kon nog niet worden achterhaald. Feit is dat de kinderen Fourestier Lanous en hun stiefmoeder Maria Elisabeth Pichon, omstreeks 1789 Olne hadden verlaten en zich elders hadden gevestigd.

Uit het eerste huwelijk:¹²

1. Jean Elie Fourestier La Nous, geb. Olne 21 febr. 1762, ged. (prot.) aldaar (St.-Sébastien) 24 febr. 1762 {doopheffers: zijn vader namens Jean Elie Chavrou, Elisabeth Quoilin namens Marguerithe Elisabeth Guyot, *ayeule de l'enfant* [= grootmoeder van het kind]}.
2. Daniël Fourestier La Nous, geb. Olne 13 juni 1763, ged. (prot.) aldaar (St.-Sébastien) 15 juni 1763 {doopheffers: zijn oom Jean Daniël Quoilin, *marchand drapiers* [= koopman in laken] te Hodimont, Elisabeth des Remeaux}. Hij was vóór 25 dec. 1790 lidmaat van de Waals protestantse gemeente te Düsseldorf, daarna te Vaals en te Aken (1792,1795), diaken.
3. Jacques Martial (Jacob) Fourestier La Nous, geb. Olne 7 maart 1765, ged. (prot.) aldaar (St.-Sébastien) 10 maart 1765 {doopheffers: zijn oom Martial Fourestier, Elisabeth Quoilin weduwe van de heer [Abraham] Des Rameaux [pasteur de l'église Reformée de Hodimont], *grande tante du côté maternal*}, soldaat in dienst van de VOC. Hij vertrok vanuit Amsterdam op 14 mei 1788 naar de Kaap en vandaar op 3 februari 1789 naar Indië (Batavia). Hij overleed in Azië op 21 augustus 1794.¹³
4. Marie Anne Fourestier La Nous, geb. Olne 2 okt. 1766, ged. aldaar (prot.) 5 okt. 1766 {doopheffers: haar vader namens Frederick Le Cocq, koopman te Amsterdam; Philippe Anne Franck namens de weduwe Fourestier van Jonzac geboren Paillet}.

Zij was lidmaat van de Waals Hervormde Gemeente Olne. Woonde achtereenvolgens te 's-Gravenhage (vertrokken uit Olne met een attestatie van 15 maart 1789); aldaar vertrokken met attestatie op 25 aug. 1791, te Naarden vanaf 25 aug. 1791, te Zutphen vanaf 22 april 1794, aldaar vertrokken met attestatie van 19 jan. 1797 naar Rotterdam, vervolgens opnieuw te Den Haag (1800), vandaar vertrokken met attestatie op 12 jan. 1801 *pour la France*, terug

in 1802, daarna woonachtig te Zutphen en Maastricht (1802-1808), vertrok vanuit Maastricht met attestatie in 1808 naar Leeuwarden.

5. Jean Louis Fourestier La Nous, geb. Olne 5 mei 1768, ged. (prot.) aldaar (St.-Sébastien) 8 mei 1768 {doopheffers: zijn vader en Elizabeth Louise Franck}, **volgt III.**
6. Philippe François Fourestier Lanous, geb. Olne 20 maart 1770, ged. (prot.) aldaar (St.-Sébastien) 25 maart 1770 {doopheffers: Philippe Jacques De Villers, Philippe Anne Franck}.
7. Jean Grégoire Fourestier La Nous, geb. Olne 10 maart 1771, ged. (prot.) aldaar (St.-Sébastien) 17 maart 1771 {doopheffers: Jean Franck, *lecteur* te Bombay; Elisabeth De Villers geboren Des Rameaux}, goudsmid.

Op 26 mei 1789 werd hij bij zijn belijdenis aangenomen tot lidmaat te Maastricht. Hij vertrok op 14 april 1793 samen met Ida Heck, die eveneens op 26 mei 1789 bij haar belijdenis als lidmaat was aangenomen, naar Zürich in Zwitserland. Hij deed in 1835 te Luik aangifte van het overlijden van zijn broer Jean Louis en ondertekende met: *J.G.F. Lanous.*

vier uur met den lijkwagen, 3 klasse, en een koets, dochter van Johannes Gerardus Ghier (Geijer) en Maria Elisabeth van der Linden; tr. 2e Beek 20 mei 1815 **Johanna Maria Cornelia Lemmens**, ged. Beek (prot.) 20 mei 1792, dochter van Wilhelmus Jacobus (Jacques) Lemmens, landbouwer-grondeigenaar, koster van de protestante kerk te Beek, en Anna Albertina Stass.

Handtekening van Jean Louis Fourestier Lanous (1768-1835).

Na enige jaren in Maastricht gewoond te hebben (ca. 1789-1795) vestigde Jean Louis zich per 27 november 1795 als onderwijzer in Eijsden.¹⁵ Hij vervulde daar tevens de functie van koster van de Waals Hervormde kerk (1799),¹⁶ was *secrétaire commis de l'administration municipale* van het kanton Eijsden (1799-1800) en *adjoint du maire* van Breust (1800-1803).¹⁷ Omstreeks 1808 verhuisde hij met zijn gezin naar Maastricht. Daar voorzag hij in zijn onderhoud als klerk (1811, 1812, 1814) en later als koster van de Waalse kerk (1821, 1822). In april 1826 vertrok hij met een attestatie van de kerkenraad naar Luik.¹⁸ Daar was hij (hulp)koster en cantor van de Waalse kerk te Luik en boekbinder. Hij tekende als: *J: L: (fourestier) Lanous.*

Uit het eerste huwelijk:

1. Johan Daniël Fourestier Lanous, ged. Maastricht (St.-Jan) 9 april 1792 {doopheffers: Daniël Fourestier Lanous, Aldegonda Catharina Wijgers geboren Gijer}, **volgt IV.**
2. Johannes Kasper (Jean Gaspard) Fourestier Lanous, geb. Maastricht 6 maart 1794, ged. aldaar (St.-Jan) 9 maart 1794 {doopheffers: Johannes Kasper Wijgers [= Geijer!], Maria Elisabeth Lanous geboren Pichon}, op belijdenis lidmaat aangenomen te Maastricht op 22 maart 1810. Hij meldde zich in 1814 aan als vrijwilliger voor de Nationale Militie en werd per 16 maart 1814 ingedeeld bij het 54e (de) Ligne regiment.¹⁹
3. Maria Anna Jacobina (Fourestier) Lanous, geb. Eijsden 18 nov. 1796, ged. Eijsden (prot.) 27 nov. 1796 {doopheffers: Jan Jacob Buchman, Marie Anna Lanous}, ook ged. Eijsden (Waals hervormd) 22 nov. 1796 {dan: Marie Anne Jacobine; doopheffers: Jean Jacob Buchman, Marie Anne Lanous namens Marie Catharine Buchman}, belijdenis Maastricht 21 juni 1814 en als lidmaat aangenomen, naaister (1821), overl. Maastricht (Grote Looiersstraat 468) 29 mei 1835; tr. Maastricht 6 sept. 1821 **Jan Baptist Lenselink** (Linselink), ged. Maastricht (Waals hervormd) 25 aug. 1793 met de Brabantse nativiteit, kleermaker, overl. Maastricht (Abtstraat 2100) 31 jan. 1867, zoon van Jan Lenselink (Linselink), *chargeur de voitures* [= vrachtlader], geb. Zutphen en wonende te Maastricht, en Antoinette Morrau (Moreau). Maria Anna Jacobina Lanous is overleden zonder roerende noch onroerende goederen na te laten.²⁰

De Sint-Christinakerk aan de Vroenhof te Eijsden werd simultaan gebruikt door katholieken, Franstalige protestanten, Nederlandstalige protestanten en Lutheranen.

III. Jean Louis (Jan Lodewijk) Fourestier La Nous (Lodewijk Lanous; Jean Louis Fourestier Lanous), geb. Olne 5 mei 1768, onderwijzer, klerk, koster, cantor, overl. Luik 21 mei 1835;¹⁴ ondertr. 1e Maastricht (St.-Jan) 27 mei 1791, tr. 1e aldaar (St.-Jan) 12 juni 1791 **Maria Elisabeth Ghier (Geijer)**, geb. Maastricht met de Brabantse nativiteit, ged. aldaar (St.-Jan) 26 nov. 1759, belijdenis Maastricht 6 april 1778 en als lidmaat aangenomen, op 27 nov. 1795 met een attestatie naar Eijsden verhuisd, naaister, overl. Maastricht (Tafelstraat) 30 dec. 1813, begr. aldaar 's-middags om

Uit dit huwelijk:

- a. Antoinette Louisa (Antoinetta) Lenselink, geb. Maastricht (Achter de Molens) 20 april 1822, naaister, overl. Roermond 15 maart 1873; tr. Roermond 9 dec. 1850 **Pieter Marinus Riemens**, geb. Veere 1 nov. 1824, overl. Roermond 7 mei 1884, zoon van Louis Cornelis Riemens, vleeshouwer en winkelier, en Johanna Cornelia Kleinman.
Pieter Marinus Riemens tr. 2e Roermond 9 maart 1876 **Cornelia Hubertina Lafleur**, geb. Roermond 12 nov. 1844, overl. aldaar 18 mei 1928, dochter van Wilhelmus Lafleur, wever, en Elisabeth Cartignij.
  - b. Daniel Emmanuel (Daniël) Lenselink, geb. Maastricht (Witmakersstraat) 25 dec. 1823, kleermaker, overl. Maastricht (bij tijdelijk verblijf in Abtstraat 2113) 6 nov. 1868.
  - c. Jacobus Gerardus Lenselink, geb. Maastricht (Achter de Molens) 1 jan. 1826, kleermaker, overl. vóór 8 maart 1925; tr. Maastricht 11 aug. 1858 **Johanna Pietronella Dörge**, geb. Maastricht (Abtstraat) 8 febr. 1836, mode-werkster, overl. Diemen (Wijk B nr. 112) 8 maart 1925,²¹ dochter van Johann Georg Dieterich Dörge, boekdrukkersgezel, en Petronella Schwartz.
  - d. Joanna Cornelia (Cornelia) Lenselink, geb. Maastricht (Kleine Looiersstraat) 31 dec. 1827, naaister, overl. Maastricht (Verwerhoek 2327) 3 juni 1878; tr. Maastricht 25 juli 1853 **Jan Theodoor Henrard**, geb. Maastricht (Abtstraat 295) 22 okt. 1831 (hij werd op 8 juli 1853 door de moeder erkend als haar zoon), bij zijn huwelijk milicien bij het Tweede Regiment Infanterie, kantoorschrijver, boekhouder, overl. Maastricht 17 febr. 1878 (Verwerhoek 2327), zoon van Maria Henrard, naaister.
  - e. Joannes (Jan) Lenselink, geb. Maastricht (Kleine Looiersstraat) 12 jan. 1830, fusilier in de 6e compagnie van het 2e bataljon van het 1e regiment van het Vreemdelingen Legioen, overl. in het militair hospitaal te Oran, Algiers 19 aug. 1849.²²
  - f. Ewoud Lenselink, geb. Maastricht (Kleine Looiersstraat) 2 juli 1833, overl. Maastricht (Grote Looiersstraat 464) 26 aug. 1835 enige maanden na zijn moeder.
4. Pierre Jacob Lanous (Piter Jacob Lanous), geb. Eijsden 20 vendémiaire VIII (12 okt. 1799),²³ volgens het doopregister geb. 11 okt. 1799, ged. Eijsden (prot.) 13 okt. 1799 {doopheffers: Jean Gregoire Lanous, oom; Maria Anna Petronella Roosen geboren Rohler}, ook ged. Eijsden (Waals hervormd) 13 okt. 1799 (doopheffers: zijn oom Jean Gregoire Lanous, Marie Anne Petronell Rosen geboren Rohler), lidmaat te Maastricht op attestatie van Venlo d.d. 10 maart 1819.

Op 4 maart 1817 engageerde Pierre Jacob Lanous zich vrijwillig als jager bij de 14e afdeling infanterie van de Nationale Militie voor een periode van acht jaar met een handgeld van 5 gulden. Op 11 mei 1821 werd hij bevorderd tot korporaal. Per 14 augustus 1822 werd hij uit de sterkte gebracht nadat

hij diezelfde dag bij vonnis van de Krijgsraad van de Provincie Limburg tot twee jaar gevangenisstraf was veroordeeld wegens het toebrengen van slagen. Bij opname in het korps was hij 5 voet en 1 streek groot (1,51 meter) en luidde zijn signalement: aangezicht: ovaal; voorhoofd: rond; ogen: bruin; neus en mond: gewoon; kin: rond; haar en wenkbrauwen: bruin.²⁴

*Johan Daniel Fourestier Lanous
(1792-1871).*

IV. **Johan Daniël Fourestier Lanous**, ged. Maastricht (St.-Jan.) 9 april 1792, op belijdenis als lidmaat aangenomen te Maastricht op 27 maart 1809, overl. Maastricht (Lenculenstraat 2189) 1 mei 1871; tr. Maastricht 11 febr. 1819²⁵ **Catharina Lute (Luti)**, geb. Limmel, ged. Meerssen (prot.) 12 febr. 1792, belijdenis Maastricht 8 okt. 1809 en aldaar als lidmaat aangenomen, dienstmeid 1819, verklaarde in 1834 niet te kunnen schrijven, tekende echter in 1836 als C. *Lauti*, overl. Maastricht (Tongersestraat 2222) 25 mei 1856, begr. Maastricht 27 mei 1856 *'s middags om 4 ure begraven* [op het kerkhof] *met den lijkwagen, 3 Klasse, en een koetz*, dochter van Joannes Lute (Luti, Luijten), *gewese soldaat onder het [Zwitser] regiment van den generaal Hirtsel [Hirzel] onder de compagnie van den hoofdman Esser [generaal-majoor Esscher], geboortig van Staffort onder het canton Dourgeij [Thurgau],²⁶ veldbode te Limmel, en Anna Sophia Bock, een Lutherse uit Gemünd bij Schleiden in de Eifel. Catharina Lute liet *geene roerende noch onroerende goederen* na.²⁷*

Johan Daniël Fourestier Lanous werd op 26 september 1810 in Spanje krijgsgevangen gemaakt. Op 16 juni 1812 werd hij daaruit ontslagen, waarna hij vrijwillig een verbintenis was aangegaan bij het Tweede Bataljon Jagers per 5 juli 1812. Per 5 augustus 1814 werd hij uit

dienst ontslagen *met paspoort*. Per 10 augustus 1815 werd hij opnieuw in sterkte gebracht bij het 54e regiment (regiment De Ligne) van de 14e Afdeling Infanterie, nu klaarblijkelijk nog eens als loteling. De hoogste rang die hij bereikte was korporaal.²⁸

Zijn persoonsbeschrijving is ons bekend uit zijn inschrijving in de militieregisters: lengte: 1,5575 m; aangezicht: lang; voorhoofd: breed; ogen: grijs; neus: dik; mond: middelmatig; kin: rond; haar en wenkbrauwen: bruin.²⁹

Ten tijde van zijn huwelijk (alhier met verlof te Maastricht) in 1819 was hij fusilier bij het 3e Bataljon van de 14e afdeling infanterie in garnizoen te Roermond. Per 15 maart 1820 werd hij uit dienst ontslagen *met paspoort met expiratie van dienst*.

Na zijn militaire loopbaan was hij schoenmaker en koster. Hij woonde in Maastricht achtereenvolgens in de Witmakersstraat 856,³⁰ in de Tongersestraat 2222, later op nummer 2152 en in de Lenculenstraat 2189. Hij tekende als: *Lanous* 1823-1828 en later 1834-1851 als *J.D. f. Lanous*.

Uit dit huwelijk:

1. Johanna Cornelia (Johanna) Fourestier Lanous, geb. Maastricht 4 okt. 1819 (aangifte mede door haar vader *fusilier bij het 3de Bataljon der 14de afdeling Nationale Infanterie, alhier met verlof*), belijdenis Maastricht 6 april 1835, vertrok op 30 april 1848 met attestatie van de kerkenraad van Maastricht naar Dordrecht, korte tijd later teruggekomen, overl. Maastricht (Tongersestraat 326) 11 sept. 1849. Zij heeft *geene roerende noch onroerende goederen (...) nagelaten*.³¹
2. Levenloos geboren zoon, Maastricht (Achter de Molens) 9 nov. 1822.
3. Jan Lodewijk (Lodewijk) Fourestier Lanous, geb. Maastricht (Witmakersstraat) 24 febr. 1824, belijdenis Maastricht 2 april 1841, schoenmaker, tekende 1849: *J.L. Fourestier Lanous*, overl. Maastricht (Kleine Looiersstraat 2482) 21 dec. 1886. Lodewijk was vrijgesteld van militaire dienst

Jan Lodewijk Fourestier Lanous
(1824-1886).

vanwege misvorming van zijn rug. Hij was slechts 1,267 meter groot. Zijn persoon werd beschreven als: aangezicht: ovaal; voorhoofd: gewoon; ogen: grijs; neus: breed; mond: groot; kin: rond; haar en wenkbrauwen: blond.³²

4. Maria Anna Jacobina (Maria Anna) Fourestier Lanous, geb. Maastricht (Witmakersstraat) 14 april 1826, belijdenis (La Nous) Maastricht 2 april 1841, wollennaister, overl. Maastricht (Tafelstraat 28) 1 juli 1904, begr. aldaar algemene begraafplaats; tr. Maastricht 2 april 1850, ondertr. kerkelijk Maastricht (St.-Jan) 15 maart 1850, tr. idem Maastricht (St.-Jan) 2 april 1850 **Victor Regnier**,

Rechts de
Waalse kerk
te Maastricht
aan de Sint-
Pieterstraat.
Uit: Twintig
eeuwen
Maastricht,
deel 12, Zwolle
1995, blz. 284.

Maria Anna Jacobina Boersma
(1826-1904).

Victor Regnier
(1826-1892).

geb. Maastricht (Plankstraat) 10 maart 1826, ged. Maastricht (Waals hervormd) 19 maart 1826, lidmaat sedert 1843, schrijnwerker, overl. Maastricht (Tafelstraat 28) 17 juli 1892, zoon van Jan Pieter Regnier en Elisabeth (van) Herken.³³

Victor Regnier behoorde tot de lichte van de Nationale Militie van 1845. Hij had als lotingsnummer 307 (Maastricht), *hetwelk tot heden [15 maart 1850] niet opgeroepen zijnde, hem tot geene dienst heeft verplicht*. Zijn signalement luidde op dat moment: lengte: een el, 6 palmen, 3 duim, 2 streep [= 1,632 meter]; aangezicht: lang; voorhoofd: gewoon; mond: matig; kin: spits; haar en wenkbrauwen: bruin.³⁴

Hij voorzag in zijn onderhoud als meubelmaker (1845), nadien als schrijnwerker(sgezel) (1852). Hij had zijn werkplaats in het achterhuis van het pand Tafelstraat 28. Tevens was hij koster van de Waals hervormde kerk te Maastricht (1857-1886).

Collectie CBG.

Heden overleed na een kortstondig en smartelijk lijden, onze geliefde broeder en schoonbroeder
Johan Lodewijk Fourestier Lanous
in den ouderdom van bijna 63 jaren.
Maastricht, 21 December 1886.
V. REGNIER-FOURESTIER LANOUS.
Wwe van WAVEREN-FOURESTIER LANOUS.
F. W. BOERSMA-FOURESTIER LANOUS.
Eenige kennisgeving.

Kinderen uit dit huwelijk:

a. Maria Catharina Regnier, geb. Maastricht (Brugstraat 1032) 19 april 1852, ged. Maastricht (Waals hervormd) 16 mei 1852, overl. Sint Gerlach gem. Houthem (rusthuis Avondvrede) 6 maart 1936, begr. Maastricht, algemene begraafplaats (prot. gedeelte); tr. Maastricht 27 april 1880 **Nicolaas Boerma**,³⁵ protestant, geb. Leeuwarden 3 dec. 1850, rijksambtenaar, winkelier, kruidenier, overl. Sint Pieter 30 juni 1906, begr. Maastricht op de algemene begraafplaats, zoon van Pieter Boerma en Johanna Lachniet.³⁶

Na het overlijden van zijn vader (1855) en moeder (1864) werd Nicolaas, evenals zijn zusters, opgenomen in het weeshuis te Leeuwarden. Op 6 september 1866 nam hij vrijwillig dienst als tamboer bij het Achtste

Collectie CBG.

** Vijf-en-twintigjarige echtvereeniging
van VICTOR REGNIER
en
MARIA ANNA JACOBINA FOURESTIER LANOUS.
MAASTRICHT, 2 April 1875.

** De ondergeteekenden betuigen hunnen dank aan familie en bekenden voor de bewijzen van deelneming, bij gelegenheid van hun vijf en twintigjarig huwelijk ontvangen.
MAASTRICHT, den 6^{den} April 1875. VICTOR REGNIER en echtgenoot.

Foke Wietzes Boersma
(1816-1889).

Anna Elisabeth Fourestier Lanous
(1828-1902).

Regiment Infanterie, met een handgeld van 15 gulden (stamboeknr. 57315). Uit hoofde hiervan werd hij vrijgesteld voor opkomst voor de Nationale Militie. Hij behoorde tot de lichte van 1870 (Leeuwarden) en had als lotingsnummer 176 gekregen. Hij werd uit de dienst ontslagen per 5 sept. 1875 met een paspoort. De hoogste rang die hij bereikte was sergeant. Daarna werd hij ambtenaar bij de belastingen (standplaatsen Venlo, Maastricht, Kollum) totdat hij op 15 augustus 1882 eervol ontslag kreeg. Dit bij schrijven van 10 aug. 1882, nr. 807 van de inspecteur der directe belastingen te Leeuwarden. Hij vestigde zich vervolgens te Maastricht waar hij de winkel *Magazijn van voedingsmiddelen* van zijn schoonvader Victor Regnier, gelegen aan de Tafelstraat 28, voortzette. In 1901 kocht hij van de heer Leunissen het winkelhuis met kruidenierszaak *Handel in Koloniale Waren en Comestibles* gelegen in de Kleef, Sint Pieter, sectie B, nr. 1735 [= verlengd Villapark 225, later Papenweg 195]. De zaak in de Tafelstraat verkocht hij in 1906 aan zijn zoon Victor Boerma.³⁷

Na het overlijden van Nicolaas in datzelfde jaar zette zijn vrouw de zaak voort. Zij deed dit samen met haar ongehuwde zuster Jeanne Marie Elisabeth (Lies) Regnier, die evenals hun moeder Maria Anna Jacobina Fourestier Lanous jarenlang inwoonde.

- b. Johan Daniël Regnier, geb. Maastricht (op de Stenenbrug 2570) 26 mei 1857, winkelier, overl. Arnhem (Utrechtselaan) 20 aug. 1905; tr. 1e Maastricht 14 juni 1880 **Maria Sophia Arends**, geb. Maastricht (Tongersestraat 2145) 22 jan.

1856, overl. aldaar (Kleine Stokstraat 2943) 23 okt. 1881, dochter van Jan Arends, onderwijzer, en Joanna Maria Philippina Regnier; tr. 2e Maastricht 30 juli 1885 **Maria Helena Muller**, geb. Maastricht (Rechtstraat 130) 29 april 1862, overl. ná 1905, dochter van Joannes Hubertus Nicolaas Muller, pompenmaker, en Helena Hubertina Stols, koffiehuishoudster te Wyck.

Johan Daniël Regnier behoorde tot de lichte van de Nationale Militie van 1877. Hij had als lotingsnummer 217 (Maastricht). Ingeloot zijnde trad een plaatsvervanger aan die per 11 mei 1877 werd ingelijfd bij het Tweede Regiment Veldartillerie. Op 11 mei 1881 bleek deze vervanger zelfs een vaste verbintenis te zijn aangegaan bij het Tweede Regiment Infanterie, aldus Regnier vrijwendend van actieve dienstplicht.

- c. Jeanne Maria Elisabeth (Lies) Regnier, geb. Maastricht (Lenkullenstraat 2174) 11 juni 1860, inwonend bij haar zus Maria Catharina Regnier (zie onder a), overl. Sint Pieter 10 dec. 1914.
- d. Jean Pierre Victor Regnier, geb. Maastricht (Lenkullenstraat 2174) 26 juni 1862; tr. Deville (dep. Ardennes in Frankrijk) 13 juli 1889 **Marie Zélie Gouverneur**.
5. Anna Elisabeth (Elisabeth, Beth) Fourestier Lanous, geb. Maastricht (Witmakersstraat) 29 mei 1828, ged. Maastricht (St.-Jan) 8 juni 1828, belijdenis Maastricht 28 maart 1844, spoorwegbeambte, overwegwachtster, tekende in 1849: *A.E.F. Lanous*, overl. Maarland gem. Eijsden 1 juli 1902, begr. Eijsden op de protestantse begraafplaats aan de Caestertstraat;³⁸ tr. Maastricht 29 maart 1849,

ondertr. kerkelijk Maastricht (St.-Jan) 16 maart 1849, tr. kerkelijk Maastricht (St.-Jan) 29 maart 1849 **Foke Wietzes** (Foke) **Boersma**, geb. Drachten (Algemeen Armenhuis in de Zuiderdrachten) 12 febr. 1816, ged. Maastricht (St.-Jan) 7 april 1843 na het afleggen van de geloofsbelijdenis, overl. Maarland gem. Eijsden in het spoorhuis (blokhuis 30) 11 april 1889, begr. Eijsden op de protestantse begraafplaats, natuurlijke zoon van Baukjen Jans Roda en naar verluidt Wijse Boersma.³⁹

Foke Boersma trad in 1835 aan als loteling bij de Nationale Militie (Prov. Groningen; Leek nr. 25). Hij zette deze reeds in 1837 voort als vrijwilliger bij de Staande Armee (hoogste rang: korporaal), waarna hij in 1842 overstapte naar het Korps Marechaussee, Tweede Divisie, Compagnie van Limburg.

Bij zijn inschrijving als loteling in 1835 luidde zijn persoonsbeschrijving: lengte 1,695 meter (in 1842: 1,75 meter); aangezicht: lang; voorhoofd: hoog; ogen: blauw; neus en mond: gewoon; kin: rond; haar en wenkbrauwen: blond.

Foke Wietzes werd onderscheiden met de bronzen medaille *zonder gratificatie* vanwege zijn 12-jarig dienstverband en werd per 27 september 1847 uit dienst ontslagen *wegens ongeschiktheid voor het wapen*. Daarna verdiende hij achtereenvolgens de kost als herenknecht, dienstknecht, portier bij de Rijks lagere school te Maastricht, kroeghouder, veldwachter (1853-1858) te Woudsend (Friesland), leerlooiersgezel, spoorwegbeambte (overwegwachter en barierwachter) en koster bij de protestantse gemeente van Eijsden (1860-1889). Hij woonde achtereenvolgens in Drachten, Maastricht, Sittard, Gulpen, Maastricht, Woudsend, Maastricht en uiteindelijk in Maarland gem. Eijsden, eerst op de Steeg, later in het spoorhuis (blokhuis 30),⁴⁰ op het Broek gelegen aan het Spoor (aan het Barrier, aan de Spoorweg). Hij tekende met *Boersma*, later *FWBoersma*.

Uit dit huwelijk:

- a. Maria Catharina (Cato) Boersma, geb. Maastricht (Tongersestraat 330) 18 juli 1849, ged. aldaar (St.-Jan) 29 juli 1849, aangenomen als lidmaat te Eijsden op 2 april 1865, bevestigd 14 april 1865, dienstbode te Maastricht, katholiek geworden, overl. Heer (bij tijdelijke aanwezigheid) 10 mei 1915; tr. Maastricht 2 okt. 1878 **Willem Verkerk**, geb. Maastricht (Bonnenfanttenplaats) 24 juni 1840 (erkend bij het huwelijk van zijn ouders te Maastricht 12 okt. 1848), katholiek, overl. Heerlen 16 jan. 1920, zoon van Hubertus Verkerk, afkomstig uit Zierikzee, kanonnier bij het Tweede Regiment Vesting Artillerie te Maastricht, en Joanna Badjou.

Willem Verkerk was militair bij de Nationale Militie (1855-1859) en aansluitend bij het Koninklijk Nederlands-Indisch Leger (1859-1877). Zijn hoogste rang was kanonnier tweede klasse. Hij werd reeds na tien jaar (gebruikelijk is twaalf jaar) onderscheiden met de bronzen

medaille vanwege langdurige, eerlijke en trouwe dienst en begiftigd met een getuigschrift *wegens met levensgevaar redden van een Inlandsch fuselier uit de snelstroomende Balangan rivier te Amoenthaij*. Na achttien jaar KNIL werd hem een vorstelijk levenslang pensioen toegekend van 298 gulden per jaar. Hij voorzag aanvullend in zijn onderhoud onder meer als agent van politie, portier en belastinginnehmer.

- b. Anna Cornelia Boersma, geb. Maastricht (Brusselsestraat 1630) 3 maart 1851, ged. aldaar (St.-Jan) 16 maart 1851, aangenomen als lidmaat te Eijsden op 14 april 1867, bevestigd 19 april 1867, dienstbode te Maastricht, overl. Amsterdam 25 april 1919; tr. Eijsden 13 april 1874 **Johann Heinrich Wilhelm Kip**, geb. Isselberg (Pruisen) 29 nov. 1849, aangenomen als lidmaat te Maastricht op 11 april 1867, overl. Diemen 13 juli 1928, zoon van Gerhard Kip, afkomstig uit Doetinchem, fabrieksarbeider, en Christina Elisabeth Kamps.

J.H.W. Kip tr. 2e (hij was toen al 71 jaar!) 's-Gravenhage 27 okt. 1920 **Johanna Carolina Lenselink**, geb. Maastricht (Tongersestraat 2149) 10 juni 1864, overl. Bussum 29 jan. 1961, dochter van Jacobus Gerardus Lenselink, kleermaker, en Johanna Petronella Dörge, modewerkster (zie hiervoor onder III sub 3, c).

J.H.W. Kip was militair bij de Nationale Militie (1867-1873; 1877-1903) met als hoogste rang: sergeant. Hij werd onderscheiden met de bronzen, de zilveren medaille en het onderscheidingsteken vanwege zijn 30-jarig dienstverband. Bovendien ontving hij de bronzen medaille in de Orde van Oranje-Nassau met de gekruiste zwaarden. Bij zijn pensionering in 1903 werd hem een levenslang pensioen toegekend van 432 gulden per jaar. Na zijn militaire loopbaan werkte hij als boekhouder.

- c. Maria Anna Jacobina Boersma, geb. Maastricht (Brusselsestraat 1630) 22 jan. 1853, ged. aldaar (St.-Jan) 6 febr. 1853, aangenomen en bevestigd als lidmaat te Eijsden op 16 okt. 1868, dienstbode te Maastricht, overl. 's-Gravenhage 6 juli 1930, begr. Maastricht; tr. Eijsden 25 febr. 1879 **Leonardus Piekema**, geb. Maastricht (Abtstraat 2103) 22 juni 1815, ged. aldaar (St.-Jan) 29 juni 1851, belijdenis Maastricht 11 april 1867, overl. Sint Pieter (Blekerij) 15 sept. 1911, begr. Maastricht, zoon van Wijbe Piekema, afkomstig uit Leeuwarden, schoenmaker, boekhouder, en Catharina Moor (was een gemengd huwelijk).

L. Piekema was militair bij de Nationale Militie (1871-1893), hoogste rang: sergeant-onderwijzer. Hij was onderscheiden met de bronzen medaille vanwege langdurige, eerlijke en trouwe dienst. Bij zijn pensionering in 1893 werd hem een levenslang pensioen toegekend van 432 gulden per jaar. Na zijn militaire loopbaan was hij nog werkzaam als boekhouder.

Jacobus van Waveren
(1825-1881).

Maria Catharina Fourestier Lanous
(1830-1911).

- d. Baukje (Beth) Boersma, geb. Woudsend gem. Wijnbriteradeel 27 jan. 1855, ged. aldaar (prot.) 4 maart 1855, aangenomen als lidmaat te Eijsden op 14 okt. 1870, bevestigd 16 okt. 1870, dienstbode te Maastricht, overl. Schaarbeek, België 1 juni 1926; tr. Schaarbeek 30 juli 1881 **Charles Joseph Sibille**, geb. Schaarbeek 11 april 1860, vergulder, ornamentschilder, beeldsnijder, overl. aldaar 1 maart 1926, zoon van François Joseph Sibille, metselaar, en Joséphine Désirée Prosper Michel.
- e. Johan Daniël Boersma, geb. Woudsend gem. Wijnbriteradeel 30 april 1857, ged. aldaar (prot.) 30 mei 1857, overl. Maastricht (Tongersestraat 2222) 12 sept. 1858.
- f. Johan Daniël Boersma, geb. Maastricht (Tongersestraat 2128) 17 dec. 1859, ged. aldaar (St.-Jan) 8 jan. 1860, overl. Maarland gem. Eijsden 20 aug. 1861, begr. aldaar op het protestants kerkhof (grafsteen nog aanwezig).
- g. Catharina Maria Louisa (Kaatje) Boersma, geb. Maarland gem. Eijsden 29 april 1862, ged. Eijsden (prot.) 25 mei 1862, aangenomen als lidmaat te Eijsden op 18 okt. 1878, bevestigd 20 okt. 1878, *is in april 1881 Roomsch geworden*, spoorwegwachter, overl. Bombay (Bolsbeek), België 22 aug. 1945, begr. aldaar; tr. Bombay 7 nov. 1890 **Martin Hubert Frenay**, geb. Bombay 2 nov. 1867, spoorwegwachter, overl. aldaar 21 juli 1929, begr. Bombay, zoon van Jean André Frenay en Catharina Gherens.
- h. Pieter Jan Lodewijk Boersma, geb. Maarland gem. Eijsden 11 juni 1864, ged. Eijsden (prot.) 26 juni 1864, aangenomen als lidmaat te Eijsden op 13 april 1881, bevestigd 15 april 1881, is katholiek geworden, schoenmaker, overwegwachter, overl. Maarland gem. Eijsden 20 febr. 1904, begr. kerkhof Breust; tr. Eijsden 10 nov. 1893 **Maria Anna** (Marianne) **Schellings**, geb. Maarland gem. Eijsden 9 sept. 1868, overl. aldaar 21 maart 1941, begr. Oost-Maarland, dochter van Adam Schellings, dagloner, en Maria Catharina Miessen.
- i. Jacobus Boersma, geb. Maarland gem. Eijsden 5 juli 1866, ged. Eijsden (prot.) 22 juli 1866, overl. aldaar 12 okt. 1867, begr. Eijsden, protestants kerkhof, grafsteen is nog aanwezig.
- j. Victor Boersma, geb. Maarland gem. Eijsden 10 okt. 1868, ged. Eijsden (prot.) 4 nov. 1868, overl. Wyck gem. Maastricht 5 mei 1940, begr. Maastricht (Tongerseweg); tr. Maastricht 16 april 1895 (gemengd huwelijk) **Joanna Miesen**, geb. Wyck gem. Maastricht (Hoogbrugstraat 96) 5 juli 1873, overl. aldaar 7 april 1937, dochter van Henricus Miesen, porceleinwerker, en Martina Hilbes.

Victor Boersma was militair bij de Nationale Militie (1882-1905). Zijn eindrang was sergentsmajoor. Hij werd onderscheiden met de zilveren medaille vanwege langdurige, eerlijke en trouwe dienst.

Bij zijn pensionering in 1905 werd hem een levenslang pensioen toegekend van 300 gulden per jaar. Aansluitend nam hij dienst bij het reservepersoneel (1905-1925) met als hoogste rang: reserve kapitein. Bij zijn terugtreden in 1925 werd zijn pensioen verhoogd tot 585 gulden per jaar.

Na zijn militaire loopbaan was hij nog werkzaam als boekhouder. In november 1918 was hij betrokken bij de bewaking van station Eijsden toen daar de gevluchte Duitse keizer Wilhelm II verbleef, in afwachting van toestemming om

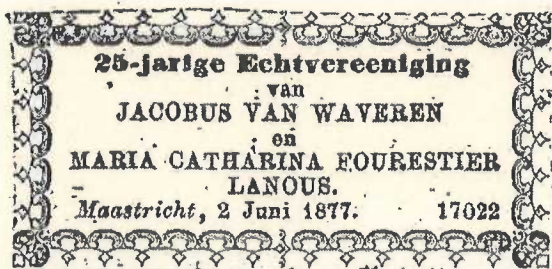
Amelia Fourestier Lanous
(1838-1865).

Elie Jean Gillis Dubois
(1836-1918).

zich in Nederland te mogen vestigen.
Hij was lid en fungeerde als voorzitter van de Notabelen van de Hervormde Gemeente Maastricht (1923-1924, 1927-1936).

- k. Johanna Amelia (Mielke) Boersma, geb. Maarland gem. Eijsden 13 maart 1871, ged. Eijsden (prot.) 2 april 1871, aangenomen als lidmaat te Eijsden 3 april 1887 en bevestigd 10 april 1887, dienstbode te Maastricht, overweg-wachtster in Maarland, overl. Heerlen 10 okt. 1929; tr. Sint Pieter 5 april 1904 **Hinderik** (Harrie) **Kampen**, geb. Wagenborgen gem. Termunten 16 dec. 1870, protestant, wachtmeester bij de marechaussee, aannemer, opzichter Aardewerffabriek Regout te Maastricht, eigenaar van een meubelzaak te Heerlen, overl. Heerlen 2 nov. 1957, zoon van Hemmo Jan Kampen, molenaar, en Antja Manssens.
6. Maria Catharina (Catharina) Fourestier Lanous, geb. Maastricht (Witmakersstraat) 14 dec. 1830, belijdenis Maastricht 26 maart 1847, naaister (1852), overl. Beek 2 aug. 1911 (inwonend sedert

Collectie CBG.

22 mei 1909 bij haar nicht Kip-Boersma, zie hiervoor); tr. Maastricht 23 okt. 1852 **Jacobus van Waveren**, geb. Ruwiel 23 okt. 1825, overl. Maastricht 17 mei 1881, begr. aldaar 20 mei 1881 met de *Lijkwagen, 3e klasse, 10,5 uur voormiddag, 2 volgkoetzen*, zoon van Arie van Waveren en Aagje van der Wilt.

Van Waveren behoorde tot de lichte van 1844 van de Nationale Militie en had als lotingsnummer 531 (Utrecht). Hij was uit hoofde [van] het in dienst overlijden van zijnen halven broeder finaal vrijgesteld. In 1846 trad hij echter aan als nummervwisselaar en in 1852 werd hij uit dienst ontslagen. Zijn signalement luidde op dat moment (7 mei 1852): lengte: 1 el, 6 palmen, 9 duim, 0 streep [= 1,690 meter]; aangezicht: ovaal; ogen: blauw; neus en mond: gewoon; kin: kort; haar en wenkbrauwen: blond.⁴¹

Hij had gediend als dragonder van het eerste regiment Dragonders, vroeger in garnizoen te Maastricht. Nadien vervulde hij tal van beroepen: opziener der jacht en visserij (1856), (waarnemend) brigadier (majoor) (rijks-)veldwachter (2e klasse) (1864, 1865, 1871, 1881). Het gezin woonde ondermeer in Sittard, Stevensweert en Maastricht. Na het overlijden van Jacobus van Waveren in 1881 ontving zijn weduwe een jaarlijkse uitkering van het Pensioenfonds voor Weduwen en Wezen van Burgerlijke Ambtenaren.

7. Jean Gregoire Fourestier Lanous, geb. en overl. Maastricht (Witmakersstraat 850) 29 jan. 1834.
8. Amelia Fourestier Lanous, geb. Maastricht (Witmakersstraat) 3 okt. 1838, aangenomen als lidmaat Hervormde Gemeente Maastricht op 8 april 1857, vertrok met attestatie op 6 jan. 1858 naar

De Sint Jan te Maastricht op het Vrijthof (Alexander Schaepkens) was en is de plaats van samenkomst van Nederlandstalige protestanten (Twintig Eeuwen Maastricht, deel 19, Zwolle 1996, pag. 446).

Stevensweert (terug 24 febr. 1858), naaister 1864, overl. Maastricht (in het kraambed, Steenenbrug 2570) 4 okt. 1865; tr. Maastricht 7 dec. 1864 **Elie Jean Gilles Dubois**, geb. Maastricht (Sint Pietersstraat) 13 aug. 1836, kleermaker, overl. Maastricht (Havenstraat 9) 28 april 1918, zoon van Jan Albert Dubois, voorlezer en voorzinger bij de Waals Gereformeerde gemeente te Maastricht 1836, kleermaker, en Louise Jacqueline Renaud. Elie Jean Gilles Dubois tr. 2e Maastricht 30 okt. 1872 **Rosa Philippina Caquelin**, geb. Maastricht (Nieuwstraat) 12 aug. 1835, overl. Maastricht (Havenstraat 9) 20 nov. 1918, dochter van Joan Heindrik Joseph Caquelin, pruikmaker, en Gertrudis Baart.

Elie Jean Gilles Dubois behoorde tot de lichte van 1855 van de Nationale Militie en had als lotingsnummer 291 (Maastricht). Hij werd echter niet voor actieve dienst opgeroepen. Hij tekende met: *E.J.G. Dubois*. Zijn nalatenschap kwam voor de helft toe aan zijn weduwe Caquelin en voor de helft aan zijn dochters Rosa en Louise. Zij kregen ieder de helft van 1.041,07 gulden.

Uit het huwelijk Dubois-Lanous:

a. Levenloos geboren zoon, Maastricht (Stenenbrug 2570) 3 okt. 1865.

Uit het huwelijk Dubois-Caquelin:

b. Rosa Philippina Dubois, geb. Maastricht

- (Brusselsestraat 1621) 29 aug. 1873, modiste; tr. Maastricht 16 juli 1901 **Joannes van Beek**, geb. Maastricht (Grote Gracht 1725) 8 okt. 1877, machinist, zoon van Willem van Beek, geweer-maker, machinist, en van Catharina Niesten.
- c. Anna Gertrude Dubois, geb. Maastricht 12 dec. 1874 (Brusselsestraat 1621), overl. aldaar 2 sept. 1875, de oudere van een tweeling.
- d. Louise Jacqueline Dubois, geb. Maastricht 12 dec. 1874 (Brusselsestraat 1621), de jongere van een tweeling.
- e. Elie Henri Albert Dubois, geb. Maastricht (Looiersgracht 2286) 7 sept. 1879, overl. aldaar 27 jan. 1880.

Noten

1. Voor andere hugenoten die in Maastricht een nieuw bestaan opbouwden zie R. DE LA HAYE, Hugenoten [Saint-Martin; Escallier; De Noalhan; De Colom] uit Montauban in Maastricht, in: *Religie aan de grens*, Delft 1997, 99-111.
2. H. BOTS, G.H.M. POSTHUMUS MEYJES, F. WIERINGA, *Vlucht naar de vrijheid, de Hugenoten en de Nederlanden*, Amsterdam, Diemen 1985.
3. De Waalse kerk te Olne hield per 25 thermidor IV (12 aug. 1796) van de Franse Republikeinse Kalender op te bestaan blijkens aantekening in het doopboek. De gemeente werd voortgezet te Eijsden. Over de situatie van de protestanten in Olne zie J. STOUREN, *Histoire de l'ancien ban d'Olne et de la domination des calvinistes dans ce territoire*, Luik 1892.
4. Dit tekstdeel werd samengesteld op basis van diverse Franse websites met informatie over Jonzac en directe omgeving (trefwoord: Jonzac).
5. De huwelijksinschrijving vermeldt dat de vader van de bruid was overleden.
6. De aangifte van zijn overlijden werd mede gedaan door haar stiefzoon Jean Louis Fourestier Lanous.
7. Archives de l'État à Liège, Olne, Cour de Justice (AEL), Overdrachtsregisters 1759-1764 (inv.nr. 55), idem 1767-1771 (inv.nr. 57), idem 1771-1775 (inv.nr. 58), idem 1775-1780 (inv.nr. 59). Voor wat betreft de koop van onroerend goed zie bijvoorbeeld op 9 november 1761 (fol. 116v), 13 augustus 1762 (fol. 168), 26 januari 1770 (fol. 175), 4 februari 1771 (fol. 1), 22 juni 1774 (fol. 188v) en met betrekking tot het aangaan van geldleningen, c.q. het uitzetten van geldleningen en de terugbetaling daarvan zie inv.nr. 55 ad fol. 122 (21 nov. 1761), fol. 123 (22 dec. 1761), inv.nr. 57 fol. 34 (8 febr. 1768), fol. 71 (13 okt. 1768), fol. 228 (19 dec. 1770), fol. 79v (19 dec. 1776) en fol. 288 (16 jan. 1780).
8. AEL, Olne, Cour de Justice, Overdrachtsregisters 1767-1771 (inv.nr. 57) fol. 201 en idem 1771-1775 (inv.nr. 58) fol. 146.
9. AEL, Olne, Cour de Justice, Overdrachtsregisters 1775-1780 (inv.nr. 59) fol. 69. Akte verleden voor notaris Gerard de Löwenich te Burtscheid op 29 maart 1775 en gerealiseerd voor de schepenbank van Olne op 25 november 1776.
10. AEL, Olne, Cour de Justice, Overdrachtsregisters 1780-1787 (inv.nr. 60) fol. 42v (22 okt. 1781).
11. Brabants Historisch Informatie Centrum, Den Bosch, Raad van Brabant, inv.nr. 788.3779. Het dossier is niet

- compleet zodat onduidelijk blijft wat de uitspraak is van de Raad.
12. Voor het bestuderen van de Belgische DTB's werd mede dankbaar gebruik gemaakt van de door de Belgische archiefdienst op internet ter beschikking gestelde scans, www.arch.be.
  13. Nationaal Archief (NA), VOC-opvarenden, registratienr. 6784, pag. 313.
  14. De aangifte van zijn overlijden werd gedaan door Jean Grégoire Fourestier Lanous. Zie sub 7.
  15. HENK J.L.M. BOERSMA, *De bevolking van het kanton Eijsden in 1796*, Maastricht 2002, 83 onder nr. 22. Hij gaf aan sedert twee jaar in Eijsden te wonen. Het uitschrijven van zijn vrouw als lidmaat te Maastricht op 27 november 1795 doet vermoeden dat hij zich vergist heeft.
  16. Zie noot 3.
  17. Zie voor zijn carrière te Eijsden en Breust HENK J.L.M. BOERSMA, De bestuurders en functionarissen van het kanton Eijsden (1796-1800), in: *Limburgs Tijdschrift voor Genealogie* 21 (1993) 83-94, in bijzonder 93.
  18. Regionaal Historisch Centrum Limburg (RHCL), Archief Waals Hervormde kerk Maastricht, inv. nr. 67, Lidmatenregister 1821-1891, onder L. Jean Louis Lanous: *parti avec attest. pour Liège avril 1826*.
  19. RHCL, Frans Archief (FA), Conscriptie, inv.nr. 533.
  20. RHCL, Memorie van Successie, ressort Maastricht, aangifte d.d. 13 jan. 1836 door haar man, handelend als voogd over zijn vijf minderjarige kinderen.
  21. De aangifte van overlijden van Johanna werd verricht door Johan Heinrich Wilhelm Kip (zie onder IV-5 sub b.). Hij was in tweede echt gehuwd met Johanna Carolina Lenselink, een dochter van dit echtpaar.
  22. J. GULIKERS, Maastrichtenaar in het Franse Vreemdelingen Legioen, in: *De Limburgse Leeuw* 6 (1958) 104.
  23. De aangifte geschiedde in aanwezigheid van *Aijbert Joseph Monnier, secretaire en chef de l'administration municipale*, en *Anne Petronelle Rohler, marchande epicière*.
  24. NA, Militaire stamboeken van onderofficieren en minderen van de landmacht 1813-1844, inv.nr. 2.13.09-120, stamboeknummer 2037. Hierin abusievelijk als moeder genoemd Maria Lemmens (zij was zijn stiefmoeder) en als geboortedatum 12 november 1799.
  25. Hij trouwde met toestemming van de kolonel van zijn afdeling onder voorwaarde dat zijn aanstaande echtgenote *nimmer en in geen geval bij het Bataillon kome, of hetzelfde op marsch zal volgen*.
  26. Dit legeronderdeel was ca. 1785 in Maastricht gelegerd. Zie o.a. M.G. SPIERTZ, *Maastricht in het vierde kwart van de achttiende eeuw*, in bijzonder 27. Voor Hirzel zie J. BELONJE, Genealogische en heraldische gedenkwaardigheden in en uit de kerken der provincie Limburg, in: *Publications 1960-61*, 160 onder nr. 21.
  27. RHCL, Memorie van Successie, Maastricht 8 juli 1856, ressort Maastricht.
  28. RHCL, Frans Archief (FA), Conscriptie, inv.nr. 533.
  29. RHCL, Provinciaal Archief (PA), inv.nr. 9416. Idem, NA, Militaire Stamboeken, 14e Afdeling Infanterie onder nr. 5730/341 (hier abusievelijk: Daniel Jan Lanous).
  30. Bij de volkstelling van 1840 woonde hij met zijn vrouw, hun zes kinderen en de dames Dina Rensen en Maria Gielen op het adres Zuid 767. Dit was Witmakersstraat 856, vernummerd 2416 en later 31. Het huis werd in 1906 afgebroken.
  31. RHCL, Memorie van Successie, ressort Maastricht, aangifte door haar vader en moeder etc., domicilie kiezende Tongersestraat 326.
  32. RHCL, PA, inv.nr. 9478.
  33. Jan Pieter Regnier was afkomstig uit Olne, van religie Waals hervormd, koopman (1820-1821), logementhouder (1823), dagloner (1826) en kosten van de Waals hervormde kerk te Maastricht (1850, 1865). Hij ondertr. 1e kerkelijk idem 1 jan. 1811 **Marie Cathérine Dahmen**, geb. Olne, van religie Waals hervormd, overl. aldaar 14 juli 1817; tr. 2e Maastricht 17 juni 1819, tr. 2e kerkelijk Maastricht (Waals hervormd) 20 juni 1819 **Elisabeth (van) Herken**, geb. Dalhem, België, van religie Waals hervormd, dochter van Andreas Herken en Maria Delhaes.
  34. Bijlagen huwelijksakte Regnier-Fourestier Lanous, Maastricht 2 april 1850.
  35. Voor de familie Boerma zie: HENK J.L.M. BOERSMA, Kwartierstaat kinderen Boerma-Kalf, in: *Mededelingen, Kwartaalblad van de Afdeling Zuid-Limburg van de Nederlandse Genealogische Vereniging*, mei 1996, 209-214.
  36. Johanna Lachniet tr. 2e Leeuwarden 12 febr. 1860 Jan van Saatveld.
  37. RHCL, notaris Baudien, Maastricht, minuutakte 2644, d.d. 26 okt. 1906, voor een boedelbeschrijving.
  38. HENK J.L.M. BOERSMA, Begravingen van protestanten in Eijsden vanaf 1858. De aanleg van de protestantse begraafplaats aan de Caestertstraat en de inrichting van de grafkelder van de familie Franck [met een lijst van begravenen op de begraafplaats en een lijst van in de grafkelder bijgezette overledenen], in: *Uit Eijdsens Verleden* 123 (2011), 5-22.
  39. HENK J.L.M. BOERSMA, Stamboom van een familie Boersma, De voorouders en het nageslacht van Foke Wietzes Boersma (Drachten 1816- Eijsden 1889), een Fries met reizigersbloed (en heimwee!), in: *Gens Nostra* 1996 (51), 401-410, 457-485.
  40. Zie voor dit blokhuis HENK J.L.M. BOERSMA, De spoorlijn Luik-Maastricht (aanvulling), in: *Uit Eijdsens Verleden* 39 (1987), 4-5.
  41. Het certificaat waaraan deze gegevens zijn ontleend, maakt deel uit van de huwelijksbijlagen. De vader van Jacobus van Waveren was op 30 dec. 1843 te Utrecht overleden, waarna zijn moeder hertrouwde met Arie van Ingen.

Citaat

De geschiedenis van het land Gronsveld kan niet los worden gezien van die van de opeenvolgende heren. Daarom is een betrouwbare genealogie geen doel op zich, maar een voor historisch onderzoek noodzakelijk instrument.

DR. JACQUES VAN RENSCH in zijn dissertatie: *'Licht op het zonneleen Gronsveld'*, Maastricht 2015, blz. 52.

JAN H.
HANSSEN

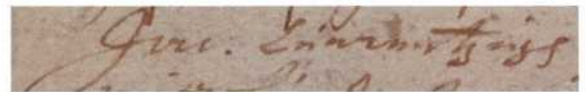
De familie Franssen uit Tegelen

De oudste generaties en haar naamgever in Maasbree

Meer dan honderd jaar geleden verscheen van de hand van Hubert Michels, oud-gemeentearchivaris van Venlo, een genealogie van de Tegelse familie Franssen. Het betreft een voor die tijd uitstekend onderbouwde genealogie.¹ De auteur putte uit, wat hij zelf omschreef als, *een aanzienlijk familiearchief*. Uit de titel van zijn boekje bleek al dat de oudste gegevens dateren van 1651. In dat jaar trouwde de stamvader, Willem Franssen, in Tegelen met Wendelina Cürnzich. Zij was de dochter van Jacob Cürnzich (Currentzig), koopman en schepen van Tegelen, en Cecilia Reyvers. Het grafkruis van het echtpaar Cürnzich - Reyvers is nog steeds te vinden tegen de noordwest-muur van de Tegelse parochiekerk gewijd aan de H. Martinus.²

Schoonvader Jacob woonde op Steyl blijkens de adressering van een aan hem gerichte brief: *Domino Jacobo Currentzig amico suo, Tiegelen ahn gen Steil* d.d. 17 dec. 1630.³ Currentzig was zeer waarschijnlijk

ook aldaar ingetrouwd en was vermoedelijk afkomstig uit het aangrenzende Nederrijnse grensgebied. Tegelen was tot aan de Franse Tijd een onderdeel van het hertogdom Gulik. Steyl was een van zijn belangrijkste Maashavens. Veel maasschippers en kooplieden vestigden zich dan ook in het kleine Steyl. Bekende families, behalve Franssen, zijn Ronck, Abry, Canoy, Houba e.a. Tegenwoordig is het dorp vooral bekend vanwege de vele kloostergebouwen.

Handtekening van Jacob Currentzig. (GAV, Ar.nr. 274, PA H.-Martinus Tegelen, inv.nr. 278)

De oudste generaties

Michels start in zijn boek met de mededeling dat de familie Franssen *een der oudste geslachten van Tegelen* is en *verwant aan verschillende voorname familiën der omliggende plaatsen*. In ieder geval begint hij zijn genealogie, we zagen het reeds, in Tegelen in 1651 met als oudste generatie Willem Franssen en zijn zuster Caecilia Franssen, echtgenote van Michael van den Schaffelt. Dit laatste is in ieder geval niet juist, zoals we hierna zullen zien: Caecilia was zijn dochter!

Willem trouwde in 1651 met Wendelina Currentzig, enig kind van de rijke koopman en schepen van Tegelen, de te Steyl gevestigde Jacob Currentzig. Willem Franssen volgde zijn schoonvader in menig opzicht op: ook hij werd schepen te Tegelen en ook hij werd een rijk koopman.

Aanvankelijk woonde ook Willem met zijn gezin op Steyl. Kennelijk ging het hem zodanig voor de wind, dat hij in 1671 kasteel De Munt in Tegelen kon verwerven van de familie Van Hasselholt genaamd Stockem. Volgens Driessen gebeurde dit via een ruil met huizen gelegen in Venlo afkomstig van Wendelina's vader,⁴ maar deze bewering is niet geheel juist. Willem en zijn vrouw kochten reeds op 4 maart 1661 en 9 november 1667 huizen in Venlo gelegen in de Jodenstraat en de Koolstraat.⁵ Feit is dat Willem en Wendelina op 25 september 1671 aan jonker Godert van Stocheym en zijn echtgenote Joanna Catharina Beys drie huizen verkochten, twee gelegen in de Jodenstraat op de hoek met de Koolstraat en een in de H. Geeststraat in Venlo.⁶

Willem en zijn vrouw zijn zonder twijfel kort daarna op De Munt gaan wonen. Hij heeft echter maar tien jaar van zijn nieuwe bezit kunnen genieten. Hij overleed in 1686. Kennelijk is De Munt daarna bij deling toegefallen aan zijn twee kinderen Michael en Maria, getrouwd met Joannes a Thör uit Bracht. Beiden verkochten De Munt in 1696 aan de Roermondse keizerlijke postmeester Johan de Bors.⁷

Grafkruis van Jacob Currentsich, zijn echtgenote Cecilia Reyvers en haar vader Michael Reyvers bij de H.-Martinuskerk te Tegelen. (foto: J.H. Hanssen)

IHS
Ao 1642 DEN 16
SEPTIMBRIS
STA MICHAEL
REYVERS - Ao 1659 DEN 18
DECEMBRIS STARF CECILIA
REYVERS EHEFRAW VAN IACOB
CVRRENTZIH - Ao 1663 DEN
19 AVGHVSTI IS IACOB CVRRENT
ZIH INDE HEER
CHRISTELYCK
AFGHESTOPFE
GODT TROST
DIE SEELEN

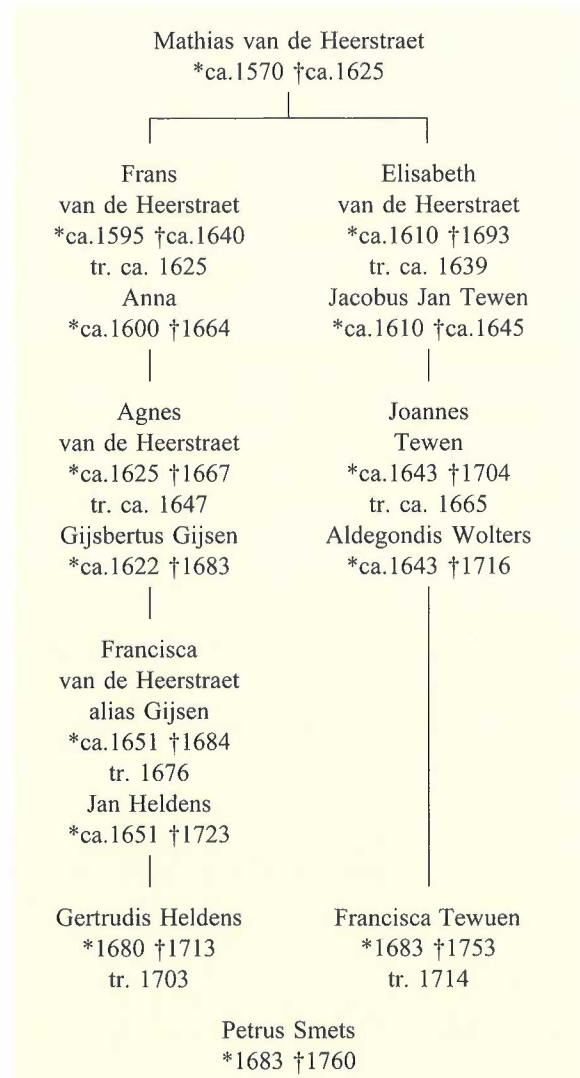
De herkomst van de familie

Over Willem's herkomst is Michels vrij expliciet. Volgens de familiepapieren zou hij afkomstig zijn uit de thans in Duitsland gelegen stad Geldern. Dit nu is niet juist. In zijn eerste hoofdstuk geeft Michels wel een hint in de juiste richting door te zeggen dat Willem gegoed was aan de overzijde van de Maas, nl. onder Kessel en te Maasbree. In laatstgenoemd dorp zou Willem zelfs een kasteel aan de Veestraat hebben bezeten. Welnu ook dit laatste is pertinent onjuist. Er waren in Maasbree twee kastelen: Huis Bree en Huis Westring. Beide kastelen waren in die tijd en ook eerder en later nooit eigendom van Willem of zijn familie.⁸ Hij was echter wel degelijk afkomstig uit Maasbree. Jammer genoeg ontbreken de DTB-registers van Maasbree uit de eerste helft van de 17e eeuw, zodat zijn geboortjaar, circa 1626, alleen maar geschat kan worden. De registers beginnen in 1667.

Huwelijksdispensatie uit 1714

Dit artikel is eigenlijk een uitvloeisel van een onderzoek naar een andere Tegelse familie, het industriëngeslacht Teeuwen. Het resultaat daarvan werd vorig jaar gepubliceerd.⁹ Deze familie bleek zijn wortels te hebben in Maasbree. De eerste *Britse* Teeuwen, die omstreeks 1690 de Maas overstak, was Vaes Kerst Tewuen, getrouwd met de Baarlose Barbara van den Schaffelt. Dit gezin ging te Steyl de boerderij van Anna Franssen, echtgenote van Jan Cruysberg, exploiteren. Anna was een dochter van Willem Franssen en Wendelina Currentzig.

Een belangrijk bewijsstuk bij het samenstellen van de oudste generaties van de genealogie Teeuwen was een schematische weergave van een huwelijksdispensatie uit 1714, die gevonden werd in het archief van het oude bisdom Roermond. Het schema was door de pastoor van Maasbree opgestuurd naar Roermond om de reden voor de dispensatie te verduidelijken. Alhoewel het huwelijksregister van Maasbree aangeeft dat de dispensatie nodig was vanwege een bloed-

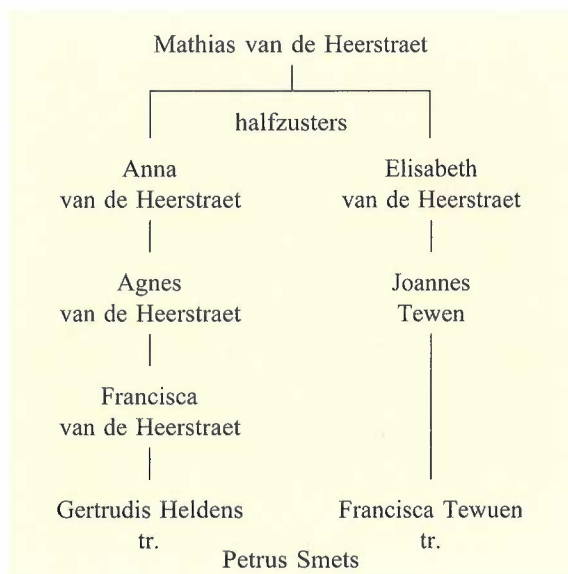
Het aangevulde en verbeterde schema van aanverwantschap.

verwantschap in de 4e graad tussen het bruidspaar, vermeldt het bisschoppelijk archief iets anders nl. een aanverwantschap in de 3e/4e graad.

Dat een en dezelfde pastoor, de uit Maastricht afkomstige Henricus Steijns, twee verschillende redenen voor een dispensatie op papier wist te zetten bij een en hetzelfde huwelijk is opmerkelijk. Het is echter al langer bekend dat deze pastoor nogal slordig was met name voor wat betreft het bijhouden van zijn DTB-registers.¹⁰

Het huwelijk waar het hier om ging, werd op 27 juni 1714 gesloten tussen Francisca Tewuen en Petrus Smets, de weduwnaar van Gertrudis Heldens. Niet Francisca Tewuen en Petrus Smets waren aan elkaar verwant, maar Francisca Tewuen en Gertrudis Heldens. Zie links het ingestuurde schema.

Een deel van dit schema kon aangevuld worden met data uit de kerkregisters van Maasbree, maar tevens via een uitgebreid onderzoek in archief dat betrekking heeft op Maasbree. Daarbij was ontdekt dat voornoemd schema in de oudere generatie een cruciale fout bevat. Beide oudste dames, Anna van de Heerstraet en Elisabeth van de Heerstraet bleken geen halfzusters te zijn, maar schoonzusters! Anna bleek ten tijde van het

Het ingestuurde schema van pastoor Steijns.

huwelijk in 1714 al vijftig jaar dood, Elisabeth echter pas eenentwintig jaar. Zeer waarschijnlijk heeft men in 1714 nog geweten dat beide vrouwen geen *echte* zusters van elkaar waren, maar dat het eigenlijk schoonzusters waren geweest, was in Maasbree kennelijk uit het collectieve geheugen verdwenen. De reden daarvoor is zeer waarschijnlijk gelegen in het feit dat de echtgenoot van Anna, Frans van de Heerstræet, vrij jong was gestorven. Hij moet in 1714 al minstens zeventig jaar dood zijn geweest!

Naamgever Frans van de Heerstræet

Cruciaal voor de genealogie Franssen is de ontdekking van Frans van de Heerstræet. Hij blijkt de naamgever van de latere Tegelse familie Franssen te zijn. Ondanks het feit dat hij vrij jong moet zijn overleden, waarschijnlijk was hij bij zijn overlijden ongeveer 45 jaar oud, stond zijn enige zoon Willem in Tegelen bekend onder het patroniem van zijn vader: Franssen. Willem Franssen komt ook nog voor in het boenderboek van Maasbree van 26 oktober 1688, in weerwil van het gegeven dat hij op dat moment al bijna twee jaar dood was. De reden daarvoor is mogelijk het nog in leven zijn van zijn weduwe of, waarschijnlijker nog, omdat zijn kinderen de boedel nog niet verdeeld hadden.

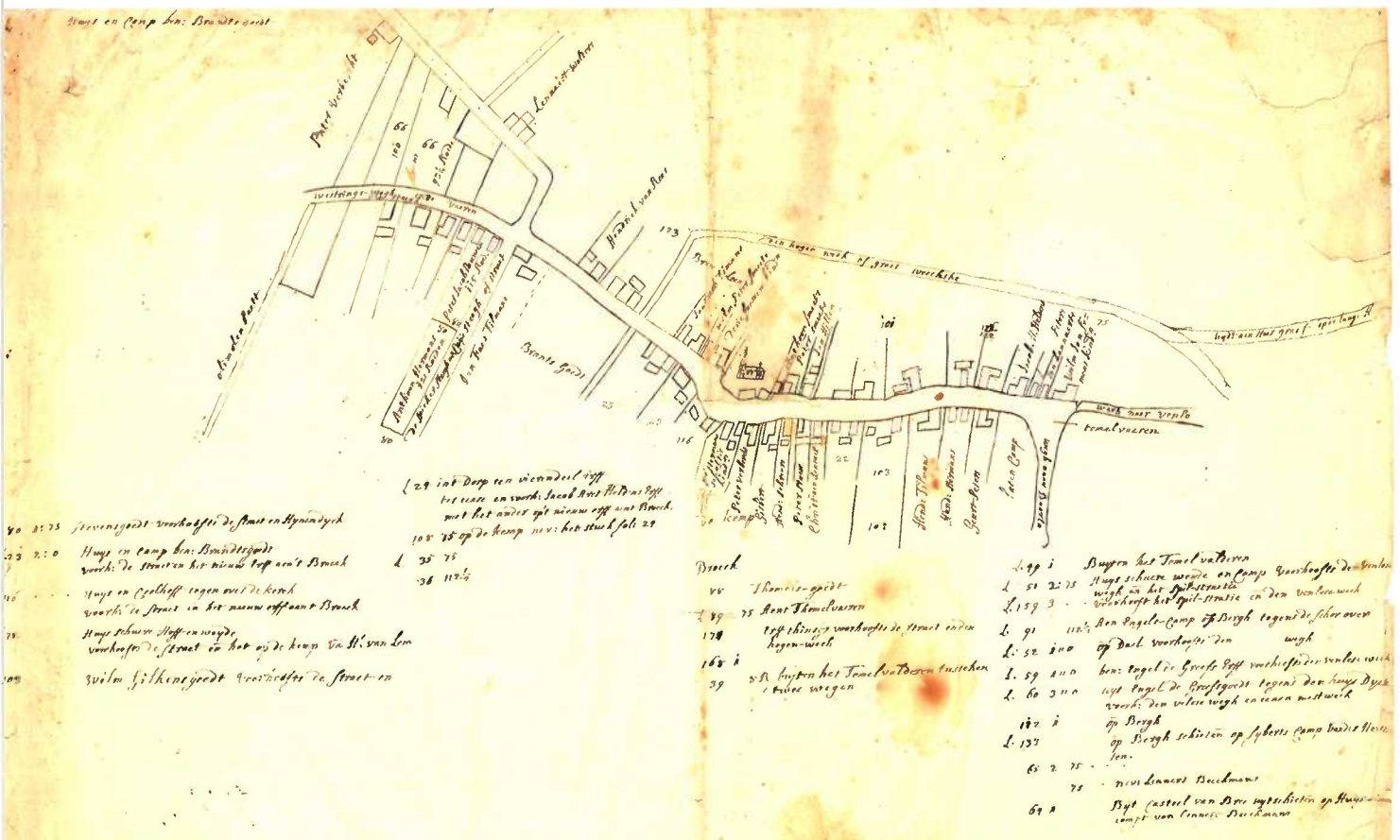
Hij stond in 1688 in Maasbree als volgt te boek: *Willem Franssen 5 gl. 6 stuy. een ort. Hyer nempt af Kerstge Symons 3 ort stuy. Hyer nempt af Merry Bongarts 6 stuy. Hyer nempt af Henrick Peters 6 stuy. Van den camp noch nempt hier af Kerst . . .sse 6 stuy. hercomende van denselve camp. Hier nempt af Aret Peters en Gerit Hend. Heldens. Van dry morgen ongeveer van schat 16 stuy. 1/2 Gaert Franssen . . .*

Hoger op deze bladzijde stond: *Soo blijft Wilm Franssen schadt noch 2 gl. 14 st. een ort hetgeen is doorgestreept.*

Op een eerdere bladzijde, fol. 71, staat hetzelfde: *Soo blijft Willem Franssen schatt noch 2 gl. 14 str. een oort is te vinden folio 72; hiervan nemen aff d'erffgenamen Hendrick Peters van een sesde paert van een vierdel thiende . . . str. 4 1/2 deut ten dry reysen een half deut folio 71 hieronder . . . 19 str. 5 deut; hiervan neempt aff Willem van Knippenbergh tot Helden 1 gl. 5 str. is te vinden folio . . ., noch 14 str. 5 1/2 deut*

Boven deze post staat met latere hand: *Nu Van der Straeten tot Venlo.*¹¹

Plattegrond van de bebouwing van de kern van Maasbree in de eerste helft van de 18e eeuw. Het tweede huis rechts van de kerk is van de familie Peter Smets - Francisca Tewuen. In de tekst rechts, achter het niet op de kaart weergegeven L. 133, staat een verwijzing naar 16e eeuws bezit: "op den Bergh schietende op Syberts camp van der Herstræeten". (Kaartencoll. RHCL, inv.nr. 149-4)

De familie Van der Straeten uit Venlo, die de overblijvende schat naderhand gaat betalen komen we hierna nog een keer kort tegen. Zij heeft kennelijk deze goederen later verworven. Een familierelatie met de familie Franssen hebben we immers niet vast kunnen stellen.

Ook in andere Maasbree bronnen kwamen we Willem Franssen regelmatig tegen. In 1668, na het overlijden van zijn moeder en zijn tante, verheft hij laatgoed in Maasbree. Zijn moeder werd toen aangeduid als *Enken Heyncken van Tongerlo dochter*. Aanvankelijk zorgde dit voor verwarring aangezien we zeker wisten dat haar vader Peter Smeten was. Middels een andere bron kwamen we er achter dat Anna een stiefdochter van Heyncken is geweest!

Dit en nog veel meer is te vinden in de navolgende fragmentgenealogie die begint met Mathijs van de Heerstraat, die in Maasbree moet hebben geleefd rond het jaar 1600. We kwamen hem reeds tegen in de huwelijksdispensatie van 1714. Over hem is tot nu toe weinig bekend. We weten ook niet wie zijn echtgenote en dus de moeder van Frans van de Heerstraat en zijn broer en zuster was. Frans Thijssen van de Heerstraat komt ook een paar maal voor als Frans Sijberts.

In de bronnen vonden we in de 16e eeuw, om precies te zijn in 1541, een Geret Ziberts soon van der Heerstraten als eigenaar van een stuk land genaamd den Mussenberch grenzende aan de Tommel en de Velsschen Camp.¹² Was deze Geret de vader van Mathijs? Mathijs had immers ook een zoon Gerit! Een paar jaar later in 1543 komen we Gerit andermaal tegen in dezelfde bron: *Geret Siberts soon op ther Heerstraten und Thryncken sin huysfrou und Beert Schroers sin huisfrouw van Baerlo*. Gerit was dus tweemaal getrouwd geweest. Deze keer ging het om anderhalve morgen baand genaamd *Jan die Grevers baendt*, die Geret en Beert tot onderpand hadden gesteld voor een jaargetijde.

Waarschijnlijk is Geret zelfs driemaal gehuwd geweest! Immers in 1547 schonken *Geret Ziberts soon und Aleth zin huisfrouw* aan de kerk van Maasbree roggepachten voor een jaargetijde dat gehouden moest worden op dinsdag na de herfstkermis voor hem, Geret, zijn echtgenote Aleth, zijn zoon Sibert en zijn dochter Tryncken.

Waar lag de Heerstraat?

Men ziet: genealogische oplossingen roepen telkens opnieuw weer nieuwe genealogische vragen op. Een zo'n vraag is vanzelfsprekend: waar lag de Heerstraat in Maasbree? Tegenwoordig is aldaar geen straat meer met die naam. Gezien hetgeen dienaangaande gevonden is, kunnen we tot de conclusie komen dat de Heerstraat moet hebben gelegen in de buurt van de huidige Spilstraat en Veldsehuizen.

Op de bekende Tranchotkaart, gemaakt rond 1815, staat ter hoogte van die omgeving immers nog *Herstrath*. We denken dan ook dat het de weg is die thans nog steeds komt uit Baarlo, de kern van Maasbree schampt en vervolgens richting Sevenum loopt, met andere woorden de Wilhelminalaan. De benaming is ook nog te vinden op een oude kadasterkaart van de gemeente Maasbree uit de eerste helft van de 19e eeuw

Detail uit de Tranchotkaart, blad Helden, circa 1810, met het dorp (Maas)Bree en rechts de 'Herstrath'.

ter hoogte van de huidige Zandberg als de naam van de weg lopende van de kern van Maasbree richting Baarlo.¹³

Heerstraten, heerwegen of heerbanen werden nog in de 18e eeuw veelvuldig gebruikt door doortrekkende legers. Kenmerk van deze wegen was dat ze liepen van vestingstad naar vestingstad, maar dat men dorpskernen vermeed om nodeloos oponthoud zoveel mogelijk te omzeilen. Kenmerk was ook dat ze vaak kaarsrecht waren. Bekend voorbeeld, iets zuidelijker, was de weg tussen Blerick en Weert, die deels nog bestaat en plaatselijk bekend is onder de namen Keizersbaan (onder Kessel), Spanjersbaan (onder Neer) en Spaanse Baan (onder Heythuysen).

Met hetzelfde oogmerk legden de Fransen ten tijde van Napoleon in deze regio de Route Nationale 2 aan, lopende van Parijs naar Hamburg, de huidige Napoleonsbaan of Napoleonsweg. Deze laatste weg mocht kortgeleden, in 2013, zijn 200-jarig bestaan vieren.

Genealogisch overzicht van de oudste generaties

I. Mathias (Thijs) van de Heerstraat, geb. rond 1570 (geschat), overl. verm. circa 1625; tr. N.N.

Uit dit huwelijk, waarschijnlijk geboren te Maasbree:

1. Franciscus Thijssen van de Heerstraat, geb. rond 1595 (geschat), **volgt II**.
2. Gerard Thijssen van de Heerstraat, geb. ca. 1600 (geschat), overl. tussen 1652 en 1664.

1648-1652. 18. ... *Trijnken Verheijen der ander helften*. ...

Desen tijns ist alles anno 1652 afbetaelt.

Item sij toe weetten datt Trijnken Verheijen die andere helfte deses goedts verkocht heft ahn Gheridt Thijssen van der Heerstraetten.

Gheridt Thijssen sijnen thijs ende hoender naer sijnen ghedeylte anno 1648 afbetaelt.

*Noch Gheridt Thijssen datt jaer 1652 betaelt.*¹⁴

1652-1664. 19. *Item sij toe weetten datt Gherardt Thijssen anno 1652 erflich ghekocht heft datt halve huys soo Hengersken Ghijssen voer desen toebehoorende ende sijn Frans Hermans ende Gerard Thijssen daernaer alsoo veraccordeert datt Frans Hermans nu voortd hem erflich sall betaellen ses alde Vleems jaerlicx ende drye deyll van eyn hoen undt Gherardt Thijssen twee alde Vleems undt dat andere vierendeyll deses hoens van desen voirschreven halven onderpant soo eertijts Jacop Ghiessen van Wullems Verheijden kinderen ghekocht hadt aber die andere halfscheydt*

toebehorende alles ahn Gherardt Thijssen; . . .
 Item sij toe weetten dat naer hett afstervens van
 Gherardt Thijssen ditselve goedt bije scheidynghe
 ende deylynghe sijner erfghenaemen ghevallen ist
 ahn Jan Hencken Heldens sohn ende Peter Slots
 van Helden,¹⁵ aber anno 1664 soo heft der
 voorseyde Peter Slots sijne ahnpart, toe weeten die
 helfte, verkocht ahn die widtfrouwe van Jan
 Heldens.¹⁶

3. Elizabetha van der Heerstraten alias Simons, geb.
 ca. 1610 (geschat), overl. Maasbree 22 sept. 1693;
 tr. 1e ca. 1639 **Jacobus Jan Teuwen**,¹⁷ geb. ca.
 1610 (geschat), grondeigenaar te Maasbree, overl.
 ca. 1645, zoon van Jan Teuwen en Syen N.N.;
 weduwnaar van Gertrudis Smets; tr. 2e ca. 1645
Gerardt Simons, geb. ca. 1618,¹⁸ veldschut en
 gerechtsbode te Maasbree 1649-1673,¹⁹ herbergier
 aldaar 1673,²⁰ overl. Maasbree 28 sept. 1673, zoon
 van Wilhelmus Simons en Johanna N.N.

Het
 familiewapen
 Teeuwen.
 Tekening:
 P.P.R.M.
 Teeuwen,
 Tegelen.

1636-1674. Dec. 1600: hebben gewonnen een ieder
 een handt Jan Symon Duijsinx soen und Baetien
 Lybken Sijmons dochter aen twee morghen landts
 toe lijfgewinsrechten al in der rechter erven behoef
 geleghen neffens Sensus kinder goet ende streckt op
 den Hooghenwegh, ... Dese voorschreven
 morghen sijn uutter Toormans- oder Weerdtsgoet
 gemen.

7 aug. 1636: Gerardt Wilm Sijmons soen in
 plaets Baetien behandt aen dese bovenbenoemde
 twee morghen, . . .

Jan. 1674: Thijs Cuijpers over het afsterven van
 Geredt Sijmons voorgemelt ende in desselfs plaets
 te weten Gerardt Willem Sijmons soen
 voorschreven, Thijs gesonnen sijn huysvrouw
 genaempt Truytghen aen dese voorschreven twee
 morghen landts lijfgewins, nu voorgenoten een sijdt
 joncker Lom sin erf und de ander sijden Geret
 Peters ende Merry sijn suster; aen Kerst Faes

Faessen soen is hieraen mede behandt soo ende
 gelijk voorschreven te weten neffens Truytghen,
 sijnde nu aen twee handen behandt, ...²¹

1652-1678. 2 juli 1652: . . . soo heft Gheridt
 Symons datt jaer 1652 sampt alle verledene jaeren
 betaelt. Sij aber toe weetten dat mich den tijns van
 datt vierdel landts noch onbetaelt ist van anno 1625
 tott 1665.

29 juni 1665. Gheridt Sijmens betaalt het jaar
 1665.

4 april 1678. soo is naer affsterven van Gerardt
 Sijmons zaliger gekomen Lijsabeth van der
 Heerstraten weduwe Gerardt Symons ende heeft
 naer affsterven haeren vorschreven man zaliger
 dese boven vorschreven morghen landts . . .
 gewonnen dese boven vorschreven anderhalven
 morghenlandts, mits betaelt hebbende allen
 verloupen thijns ende gerechticheyt tottet jaer 1677
 incluys ende mits desen hyeraen doen behandighen
 Wyllem Gerart Symons sone, voorghenooten van dit
 . . . vorschreven landt Lijns van Tongerlo als
 tochtener ende ghebruycker van Lenaert Baltus
 kynder erff ende anderzijds Baltys? Symons.
 Lijsabeth Sijmons haeren thijns betaelt tottet jaer
 1685 incluys.

De eerfgenaeme van Lisbet Simons haere gedeilte
 uytgecocht.²²

1652-1689. . . . toe weetten Lijsbeth van ghen
 Heerstraett, diwelcke nu alles toebehoert wat
 Gherardt Thijssen placht toebehooren, aber den
 thijns restmich sedert anno 1652. . . .
 Post datum door Willem aen ghen Steyl [= Willem
 Franssen] betaelt.

4 april 1678: Lijsabeth van der Heerstraten als
 teghenwordighe ghebruyckerse van ditselve
 voirschreven goedt hercommende van Gerart
 Thijssen zaliger ende Peter Slotts ende heeft allen
 verloupen thijns betaelt tottet jaere 1677 incluys
 ende myt eenen hieraen doen behandigh Frans
 haren sone, voorghenoten Jan Maessen erff ende
 anderzijds Pauwels Bijtsen ende Marry Baltus
 Snellen dochter haer erff.
 Lijsabeth Sijmons haeren thijns betaelt tottet jaer
 1685 incluys.

De eerfgenamen van Lisbet Simons haer gedeilte
 hyrvan uytgecocht.

Anno 16969 [sic, moet zijn 1689?] heeft Lijsbet
 Sijmons weduwe van Gerardt Sijmons haer gedeylte
 van dit voorschrevene aen de parceil ewiglick ende
 erfelick uytgecocht ende betaelt, ...²³

1665-1689. Beer Verheijden anno 1663 betaelt.

Het navolgende is geheel doorgestreept!
 Item sij toe weetten dat Gheridt Willems Sijmens
 sohn ende Lijsbeth van ghen Heerstraet desen
 vorschreven morgen landts anno 1665 ahn sich
 gekocht hebben van Jan Hendrick Wolferts
 dochter.

29 juni 1665: heft Gheridt Symens mich dat
 ghewinne betaelt ende ist doenmaels ahn desen
 vorschreven morgen landts behandicht ende
 beneffens hem te boeck laetten stellen Jan sijne
 sohntgen naer lijfghewinsrechten.

Den tijns anno 1666 door Gheridt Sijmens betaelt.

Op heden den 4 apryl 1678 soo is gekommen Lijsabeth van der Heerstraten weduwe van Gerardt Sijmons zaliger ende heeft van lijffghewynsrechten noch ene handt ghewonnen neffens haren soone Jan ende neffens hem doen behandighen aen de tweede handt Wyllem Sijmons haere soone ende hyervan alle gerechtycheyt ende verloupen thijns betaelt tottet jaer 1677 incluys, voorghenoten Wijnant Dijericx ende de vorschreven Lijsabeth van der Heerstraten vorschreven erff, . . . Lijsabeth Sijmons haeren thijns betaelt tottet jaer 1685 incluys.²⁴

20 nov. 1680. Betreffende jaargetijden te Maasbree:

Gerart Simons 100 gl. afkomstig van zijn ouders Willem Simons x Jenneken;

20 november 1680. Lijsbet Simons haar deel van voorn. 100 gl. t.w. 33 gl. 7 st., de rest afgelegd ten laste van Jacob en Geertyen Stinens [sic].²⁵

26 okt. 1688. Lijsbet Sijmons van Derick Heldens 9 stuy.

Noch 3 gl. eelf stuy. dry deute van Derick Heldens lant;

3 stuy. 1/2 van 't goet aen geen Endt;

2 gl. van Grit Heldens;

2 gl. 12 stuy. 2 ort van de teend;

29 stuy. een ort van Verheyen lant;

7 stuy. van de Korte Hey;

37 stuy. 2 ort van 't nye erf;

6 stuy. dardehalf deut van Gerit Josten lant;

4 stuy. een ort noch Frans van Cristiaen Spe lant;

12 stuy. van Gysbert Gijsen;

5 stuy. een deut min van 't jaer 1679 van haer nye erf 2 stuy.

Lijsbet nempt aen van Jacob . . . [Spe ? ?] schat 2 stuy. eenen halven, facit 14 gl. 2 st. een half deut.

Hier nempt af Frans Sijmons of Heldens 2 gl. 12 stuy. een deut min.

. . . Derick Heldens nempt an 2 gl. 9 stuy. een deut min.

Tijs Jan Heldens nempt af 2 gl. 9 stuy. een deut min.

Wilm Sijmons nempt aef 39 stuy. een deut min.

Gerit Snelle nempt aef 2 gl. 9 stuy. dry ort

Wilm Sijmons nempt aef van sijn vaders wegen van de Korte Hey 2 gl. 3 stuy. sevenendehalf deut.

Hiermede desen post gemortificeert.²⁶

Uit haar eerste huwelijk waarschijnlijk geboren te Maasbree:

- Hendrick, geb. ca. 1640 (geschat), overl. voor 1688.
- Joannes (Jan Jacob) Teewen alias op de Heerstraet, geb. ca. 1642 (geschat), landbouwer, grondeigenaar te Maasbree, overl. aldaar 3 sept. 1702; tr. voor 1668 **Aldegondis** (Alitjen) **Wolters** (alias Teuwen), geb. ca. 1643 (geschat), overl. Maasbree 30 mei 1716, dochter van Wolter (Peters?) en Francisca (Wolters). Uit dit huwelijk zijn kinderen.
- Guertgen (Godefrida, Gertrudis) (Borborghs), geb. ca. 1644 (geschat), overl. Maasbree 12 juni 1675; tr. voor 3 okt. 1668 **Petrus Borburgs**, geb. circa 1649 (geschat), grondeigenaar te Maasbree, overl. aldaar 21 april 1670, zoon van Trijn Borberghs. Uit dit huwelijk zijn kinderen.

De kerk van Maasbree circa 1597. (RHCL, Reichs Kammergericht, inv.nr. 616, detail)

- Lucia (Sijcken) Teuwen, geb. ca. 1646, overl. Maasbree 29 okt. 1677; tr. Maasbree 20 aug. 1676 (get. Joannes Tewen, Joannes Petri) **Winandus Theodori** (Derickx), geb. ca. 1651 (geschat), landbouwer, overl. Maasbree 17 okt. 1699. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen. Uit haar tweede huwelijk waarschijnlijk geboren te Maasbree:
- Gerardus Simons, geb. ca. 1635 (geschat), gerechtsbode 1660-1674 en koster 1676-1680 van Maasbree,²⁷ overl. na 1699; tr. 1e **Gertrudis Hermans**, geb. ca. 1642 (geschat), overl. Maasbree 10 nov. 1678, dochter van Jacob Hermans, schepen van Maasbree, en Anna Geurt Jans; tr. 2e Baarlo 29 juli 1679 (get. Nicolaus Piers, Joannes Holtacker) **Helena op Heijz alias Hamekers**, ged. Baarlo 18 jan. 1638, overl. Maasbree 19 okt. 1680,²⁸ begr. Baarlo, dochter van Petrus op Heijz en Gertrudis N.N.; weduwe van Jacobus Beurskens en Hubertus Bonieer; tr. 3e Maasbree 18 febr. 1681 (get. Christianus Teuven, Joannes Leenartz) **Catharina Keunen alias Henrix alias Bitzen**, ged. Blerick 7 april 1658, dochter van Henricus Ceunen en Ursula Bitzen. Uit alle huwelijken zijn kinderen.

1667-1679. Stukken betreffende de momberekening van de kinderen van Gerart Symons, richterbode en koster te Maasbree, getrouwd met Gertruy Hermans: momberekening waren Pauls Vaessen en Peter Smit.²⁹

Kerstmis 1675. Toen de huisvrouw van Jacob Hermes is gestorven, te weten En Hermes, was de 50 gulden ten behoeve van het jaargetijde van Jacob Hermes, daarna betaald door diens kinderen: 1/3 deel door Poulus Vaesen, 1/3 deel door het smeeitje van Meerlo, en 1/3 deel door Gerit Simons de koster (dit deel betaalde later Gerit Gerit Peeters, omdat hij het huis van de koster had gekocht). De koster moest ook nog 50 gulden wegens het jaargetijde van Peeter Gisen zaliger betalen. Later heeft Gerit Peeters dit geld terugbetaald, zodat Geurt Tisen of Lamer Geurts dit nu betaalt.³⁰

f. Willem Simons, overl. nà 26 okt. 1688.

26 okt. 1688. *Wilm Lijsbet Sijmons soen geft van sijn moeders wegen jeder schattinge 39 stuy. een deut min. Noch van sijn vaders wegen 2 gl. 3 stuy. sevendehalf deut. Van 't huis dat hij aengekoft heft 13 stuy., facit 4 gl. 15 stuy. sesdehalf deut. Hyer nempt af Anthonis Hermans, scholtis, wegens de theendt 1 gl. 9 st. ten drey reysen een deut meer, folio 75, facit 3 gl. 6 st. 5 1/2 deut ten 3 reysen 1 deut min. Hyer nempt aef Welm Hermans 1 stuver. Hier nempt af Jacob Henderick Hermans 1 stuver. Henderyck Tilmans nemt af van desen schadt van 't landt in de Steegh en de Loghsbergh 13 stu. Hyer nemt af Peter Anthon Smets van drey verdel landt in den Heycamp 5 ort stuver, facit 2 gl. 10 st. 3 1/2 deut ten 3 reysen 1 deut min. Hyer nemt af Lennerdt Jansen van 't huys in 't dorp 13 st., facit 1 gl. 17 st. 3 1/2 deut ten drey reysen myn. Willem Simons nempt aen van Hendrick Tulmans van 't landt in de Steegh 7 str. is te vinden folio 19. Hiervan neempt aff Andries Smets 8 str. is te vinden folio 93. . . . Houben van Sevenum neempt aen van desen post 18 str.*³¹

g. Jan Simons, overl. nà 4 april 1678.

II. Frans Thijssen van de Heerstraet alias Sijberts, geb. ca. 1595 (geschat), overl. tussen 25 juni 1636 en 19 maart 1642; tr. vermoedelijk ca. 1625 **Anna** (Encken), geb. ca. 1600 (geschat), overl. Maasbree 9 april 1664, dochter van Peter Smedten en Billicken N.N.

1624 - 1678. *11. Frans Thijssen ahn der Heerstraetten ghildt jaerlicx eynen stuyver von twee morgen landts, soo hij anno 1624 van joncker Hendrick van Lom tot erfthijsrechten ghekocht heeft. Sij aber toe weetten datt hett stuck landts, soo mijne vader saligher joncker Hendrick van Lom anno 1624 verkocht heeft ist ghelegen over die Heerstraett, groot weesende seven morgen min eyn vierendeell, ter eener sijden benefens Vaes Ottijens landt, ter anderer sijden benefens Peter Schruers landt ghelegen, schietende naer der heyden opwaerts, ist erfthijsgoedt ende ghilt den morgen jaerlicx eynen halven stuyver toe tijns; van desen vorschreven seven morgen landts min eyn vierendeell soo heeft Frans Thijssen behalden twee morgen, Jan Bitsen behalden 2 morgen, Gheridten der Cuijper 2 morgen, ende Vaes Ottijens drye vierendeell. Frans Thijssen den tijns anno 1642 betaelt. Gijsbert datt jaer 1654 . . . 1665 betaelt. Op heden den 28 juny 1678 Gysbert Gijsen alle desen verloupen thijns betaelt toe weten derthyen*

*verloupen jaren ende mett eenen hem aen dit parceel voor de behoortijcke gerechticheyt ten erfthijsrechten doen behandighen.*³²

11 september 1630. Jonker Johan Velraedt genandt Meuter versus Frans van der Heerstraeten inzake een rente.³³

25 juni 1636. Proces tussen Frans Tissen versus Hencken van Tongerlo, betreffende erfgoed. Jenneken, getrouwd met Eercken Fuyckers (zij woonden waarschijnlijk niet in Maasbree en ze hadden een 45 jaar oude zoon Lenart Cremers!) had het patrimoniaal goed van haar ouders te Maasbree verkocht aan haar zuster Billicken, getrouwd met Peter Smeden (hieruit een dochter Anneken, gehuwd met de klager Frans Tissen). Billicken is later hertrouwd met de beklagde Hencken van Tongerlo. Laatstgenoemde is in 1636 weer hertrouwd met iemand anders). Een derde zuster was ook uitgekocht te weten Lysken, getrouwd met Leytgen Berghs, 80 jaar oud. Hencken had tegen zijn vrouw Billicken op haar sterfbed gezegd: *ghij kalt voor u selffs*, waarschijnlijk om aan te geven dat hij het niet eens was met haar uitsterste wilsbeschikking.³⁴

13 januari 1649. Wolter Gijsberts liet beslag leggen op het nagelaten goed van wijlen Faes Mullers wegens een schuld van 150 gulden aan wijlen de vader van Wolter als momber. Het goed was onlangs verkocht door Anneken, de weduwe van Frans Thijssen.³⁵

9 maart - nov. 1650. Rekest van Wolter Gijeskens mede namens zijn consorten tegen Ennecken weduwe van Frans Thyssen en Johan Symonss betreffende door hen gelegd beslag. Het overschot van een rekening moest uitgekeerd worden aan de crediteuren van Faes Mullers. Op 25 mei 1650 wordt gezegd dat er een vonnis is geweest d.d. 19 maart 1642 tussen Anna/Anneken weduwe van Frans Thijssen en Jan Sijmons enerzijds en anderzijds Faess Smollers betreffende een beslag.³⁶

27 augustus 1661. Anna is als *Anna uxor* [sic] *Francisci Tijssen ex Bree* in Helden meter van Petrus Ingels, de zoon van Matthias Engels en Joanna Knippenberg. Haar familierelatie met een van beide ouders is niet bekend.

*Anno 1664 den 9^e april is in den Heere ontslaepen Ancken op die Heerstraet ende heeft begerdt op haer doodtbedt, dat haer kinder wilden maecken een erfjaergetijdt voor haer ende haeren man zr. Hiervan is niet naerghevolght, schrijft pastoor Steijns er later achter!*³⁷

Uit dit huwelijk waarschijnlijk geboren te Maasbree:

1. Elizabetha (Lysbeth) van der Heerstraeten, geb. ca. 1615 (geschat), overl. nà 3 okt. 1663; tr. ca. 1640 **Joannes (Jan) Heldens aen de Hey de jonge aen de Heerstraet**, geb. ca. 1600, overl. Maasbree 20 febr. 1661, zoon van Heyncken Heldens en Margareta Copparts.

18 juli 1646 (aanspraak) - 23 oktober 1647 (vonnis). Jan Heldens aen de Hey de jonge aan de Heerstraet, 46 à 47 jaar oud, versus Pouwels Vaessen, zoon van schepen Willem Vaessen. Pouwels Vaessen heeft hem 4 à 5 jaar geleden met

een bierpot op het voorhoofd geslagen of boven aan de *sterren*, waarvoor hij zich 3 weken heeft moeten laten *meysteren* door Mr. Johan te Horst. Jan's verzoeken om schadeloosstelling en smartegeld zijn tot nu toe vergeefs geweest, ondanks dat de *breucken* aan de landscholtis waren betaald. Op 13 febr. 1647 verklaart de landscholtis een rijksdaalder van Willem Vaessen te hebben ontvangen om moeilijkheden voor te zijn [volgens W.V.], zonder dat Pouwels Vaessen dit wist. De landscholtis weet echter niet of Pouwels Vaessen dit inderdaad niet heeft geweten. Deze heeft bovendien Jan Heldens aan de hand gekwetst.

Op 13 maart 1647 attesteert Willem Vaesen. Op 8 mei 1647 wordt verhoor verzocht van Gerardt Sijmons.

Met attesten 3 april 1647 van Zeets van gen Laer, 32 jaar oud (en op 13 maart: circa 40 jaar oud!); en op 3 april 1646 36 jaar oud!); van Merrie Lennert Claessen huisvrouw [= Merrie Custers], 28-29 jaar oud; van Lennert Claessen, 30 jaar oud; van Truyt Jacob Tijlmans huisvrouw, 31-32 jaar oud [= Truyt Claessen]; Geraerd Sijmons, 27-28 jaar oud; Truytgen Heldens, 37-38 jaar oud. Samen met Jan Heldens hadden zitten drinken Gijsbert Gijssen en Lem Baltus en verder Zeets en Paulus voorschreven. Men heeft elkaar geslagen. Paulus is aan de duim gesneden met een mes door Jan Heldens en Paulus is ook geslagen door Peter van gen Dijck, Griet zijn huisvrouw en door Jan Heldens.

Op 23 oktober 1647 wraakt Jan Heldens de schepen Hendrick Bolten wegens een proces te Roermond tegen zijn schoonmoeder. Pouwels Vaessen wraakt idem. Beiden moeten uiteindelijk een boete betalen.³⁸

3 okt. 1663 - 2 april 1664. Jan Schroers namens zijn echtgenote (zij heeft voorkinderen) laat beslag leggen op goed van Derick Heldens wegens eigendomsrecht van land. De erfgenamen van Heynken en Griet Heldens geven volmacht aan Derick Heldens in dit proces tegen Jan Schroers op 2 april 1664. Jan Schroers protesteert dan omdat de volmacht niet correct is m.b.t. de onmondige kinderen van Hendrick Heldens zaliger. De mombers zijn Gijsbert Gijssen en Jan Heldens van de kinderen van wijlen Jan Heldens en zijn echtgenote Lijsbeth.³⁹

Uit dit huwelijk waarschijnlijk geboren te Maasbree:

- a. Maria Heldens, geb. ca. 1642 (geschat), overl. Maasbree 30 nov. 1719; tr. ca. 1666 **Jacobus Simons**, geb. ca. 1642 (geschat), overl. tussen 3 juni 1692 en 9 dec. 1703, zoon van Joannes Simons en Petronella Simons. Uit dit huwelijk kinderen.
- b. Sibilla Heldens, geb. ca. 1652 (geschat), overl. Maasbree 18 maart 1728; tr. Maasbree 17 febr. 1677 (get. Paulus Bitzen, Franciscus Heldens) **Gerardus Snellen**, geb. ca. 1652 (geschat), schepen te Maasbree 1716, overl. aldaar 22 febr. 1719, zoon van Baltasar Snellen, schepen van Maasbree 1652-1671, en Helena Haenen.⁴⁰ Uit dit huwelijk zijn kinderen.

Ca. 1704. *Gerit Snellen met zijn broers zijn 100 gl. schuldig aan de Kerk van Maasbree wegens het jaargetijde van Peter Heldens de zoon van Jan Heldens. 20 gl., zijnde het deel van Willem Simons, is afgelegd, rest. nog 80 gl. t.l.v. Gerit Snellen en Frans te Baarlo, idem 20 t.l.v. broeder Dominicus te Kalkar of de Predikheren aldaar.*⁴¹

- c. Franciscus (Frans) Heldens alias Simons, geb. Maasbree ca. 1652 (geschat), overl. Baarlo 8 mei 1721; tr. Baarlo 29 mei 1677 (get. Petrus Heldens, Arnoldus Dorrenbosch) **Matthia (Tijsken) Dorrenboisz**, ged. Baarlo 26 maart 1656, overl. aldaar 13 mei 1712, dochter van Arnoldus Dorenbosch, scholtis te Baarlo 1674-1693, en Agnes Joosten. Uit dit huwelijk kinderen.

13 april 1701. Frans Heldens en zijn echtgenote Tijsken Dorrenbosch lenen van Engel Janssen en zijn echtgenote Jenneken Claessen 400 gulden tegen 5% jaarlijkse rente met als onderpand vijf morgen bouwland gelegen naast enerzijds Heldens voetpad en anderzijds Jan Bestjens en Areth Heldens, een voorhoofd de gemene weg en het andere hoofd Frans Janssen, deels cijnsgoed van kapitein Schenck.⁴²

- d. Petrus Heldens, overl. Maasbree 18 juni 1679.
- e. Dominicus Heldens, priester en predikheer te Kalkar.
- f. Tijs Jan Heldens, overl. na 26 okt. 1688.
2. Agnes aen de Heerstræet, geb. ca. 1625 (geschat), overl. Maasbree 17 maart 1667; tr. ca. 1647 **Gijsbertus Gijssen**, geb. ca. 1622 (geschat), overl. Maasbree 22 nov. 1683, zoon van Theodorus [?] en Mattia Baltus [???].

26 sept. 1646 - 23 jan. 1647.

Proces van Gijsbert Gijssen versus zijn naburen betreffende het onderhoud van een valder door zaliger Franssen goed aen de Heerstræet.⁴³

2 mei 1664 - 21 dec. 1684.

10 dec 1606: . . . *tot lijfgewinsrechten Johan van Hardenraedt ende Herman sijnen broeder aen eenen halven morghen lants, voorgenoten ter eyner sijden benefens Jan Bolten und Aerdt Bolten landt, ter andere sijden benefens het landt dat Jan Diericx nu heeft ende is lijfgewins, geleghen aen der Herstraeten, . . .*

12 dec 1625. *Johan van Hardenraedt en zijn broer Herman dragen voorn. goed tot lijfgewinsrechten over aan de gerechtsbode Heyncken van Tongerlo, en Jenneken Jan Jans dochter, en mocht Jenneken voorschreven des voorschreven boedt und Billeken sijner huysvrouwen raedt niet en dede, sullen sij haer altijd uitspreecken met een kan wijns behetelick den heer sijn recht.*

2 mei 1664. . . . *heeft gewonnen naer lijfgewinsrechten aen eenen halven morgen lants geleghen aen der Herstraetenveldt voorgenoten ter eyner sijden Dierick Coopmans, ter anderer sijden Gerardt Bouten, hieraen behandt Gijsbert Ghijsen met sijn dochter Frens.*

21 dec. 1684. . . . *naer afsterven Gijsbert Gysen ende sijn dochter Frens is hieraen behandt ende heeft sich hieraen laten setten te boeck Kerst Gijsbert Gijsen soen . . .*⁴⁴

18 sept. 1665 - 16 nov. 1667.
Aanklacht Willem Jaecops [= Willem Janssen?] als erfgenaam, en als gevolmachtigde van zijn broer Jan Jacobs, als naaste erfgenamen van Bernardt Stacx zalr. tegen Gisbert Gijsen als borg voor de gezamenlijke partij van Peterken Verheijden zalr., gewezen huisvrouw van voornoemde Bernardt Stockx en namens hem als Verheijdens partij: Peter Guerts. Namens deze attesteert op 31 dec. 1666 Johanna Wolffers. Het vonnis is op 16 nov. 1667, Willem Jaecops wint.⁴⁵

1665 - 22 juli 1685

2. *Jan Verheyden ghilt jaerlicx eynen stuyver tijns van eynen morgen landts, soo hij ertijts van joncker Hendrich van Lom tott erfthijnsrechten ghekocht heeft ghelegen in 't Westringhveldt tuschen desselfs Jans Verheyden andere landt ter eener sijden naer hett Laer wardt. Beer Verheyden desen tijns anno 1645 . . . 1663 betaelt.*

1665: *aan voorn. morgen is behandt Gijsbert Gijsen overmits hij denselven doemals van Jan Hendrich Wolferts dochter ghekocht hadt . . . Gijsbert Gijsen heeft betaald tot het jaar 1678.*

22 juli 1685: *Hendrych Gerart Peters sone getr. met Grijten Gijsbert Gijsen zaliger dochter heeft naer affsterven van sijnen vrouwen vader zaliger aen der handt ghewonnen naer erfthijnsrechten desen boven voirschreven morghen landts voorghenoten Sint Anthony Broederschap haer landt, naer den Westeringh wardts ende heeft allen verloupen thijns ende gherechticheyt hyervan betaelt . . .*⁴⁶

28 sept. 1671 - 31 maart 1693

12 dec. 1625: . . . *Wolter Otiens . . . in sijn vaders plaats . . . twee morghen landts . . .*

28 sept. 1671 . . . *Ghysbert Ghysen beneffens sijnen soen Kerst hieraen dese voorschreven twee morghen landts gelijk voorgeschreven staet, is lijfgewins, gildt jaerlicx tot thiens eenen halven alden groot, hebben haer laeten behanden in der rechter erven behoeff, nu voorgenoten eyn sijde neffens Gerardt Bolten erff, ter ander sijden Willem Bolten erf . . .*

31 maart 1693: . . . *soo heeft Hendrick Gerardt Peters soen naer afsterven Gijsbert Gijsen saliger sich laeten te boeck stellen neffens sijn swaeger Kerst aen den voorschreven twee morgen landts ende gelden des jaers tot thiens eenen halven alden groot tot lijfgewinsrechten ende is nu aen twee handen behandt te weten Kerst Gijsberts ende Hendrick voorschreven . . .*⁴⁷

10 okt. - 14 nov. 1674. Aanspraak: De Heer versus Gijsbert Gijsen (alias Herstraten).⁴⁸

28 nov. 1674. Faes Janssen versus Derick Gijsberts inzake een schuld. Borg was Hend. Verwaeijen voor zijn vader Gijsbert Gijsen.⁴⁹

1682 - 1702

24 jan. 1682: . . . *soo heeft Gijsbert Ghijsen laeten te boeck stellen:*

1. *sijn dochter genaempt Grittien aen twee morghen landts beneffens Trijn Woeijten Thijsken Maessen huysfrou. die noch leeft ende daeraen behant staet;*
2. *het lant geleghen in 't Langheyderveldt neffens Jan Custers ofte Heldens kinder erf, die oock 2 morghen hebben, daer Trijn voorschreven van te boeck staet, is lijfgewins, gilt tot jaerlijcksen thiens, dese 2 morghen derdenhalven alden Vleems; van dit lant heeft Gijsbert Ghijsen eenen morghen, den anderen morghen in behoef den jonghen Peter Elsen ende Wilm Lienarts tot Bleeerick ende den lantheer hiervan de boeckstellingh voldaan, . . .*
2. *Naer afsterven van Gysbert Gijsen is aen eenen van de voorschreven twee morgens behandt Jan Heldens ende is gelegen ter eenre sijde Hendrick Frans Hermans, ter andere sijde Gerardt Snellen erff, vuytschietende op den wegh in 't Heytsveldt ende heeft betaelt als naer rechten ten overstaen van schepenen Thilman Mertens ende Jacob Wolters den 6 december 1702. . . .*
3. *en d'andere twee morgens sijn behant Trijn Kusters ofte Heldens.*⁵⁰

26 okt. 1688. *Gijsbert Gijsen 10 gulden 3 stuy. 2 ort.*

Hir nempt af Hendrick Peters 2 gl. 9 st. dry deute; Jan Heldens nempt af 2 gl. 7 stuy. dry deute; Lysbet Sijmons nempt af 5 stuy. een deut min; soe betaelt Kerst Gijsberts an Derick van de Paelplaets 5 gl. 4 stuy. dry ort; dees is de partije nye erf hirbij gerekent.

Hier wordt afgenoemen van Derick Gijsberts schadt Hendrick Peters 17 stuy. 2 ort,

Jan Heldens of dy vorkynder nemen af 17 stuy. 3 deute,

blijft Kerst sijnen schadt nogc 3 gl. 9 stuy. 7 deute. Kerst nempt aen van Wilm Fransen van wegen den camp aen Kersten huis 6 stuy.

Kerst nempt aen van Wilm Fransen of Encke Kruisberge van twe morgen lant aen Kaswech tot schat 6 . . . te vinden folio 72, facit 4 gl. 1 st. 7 duiten.

Kerst nempt aen van Peter Syberts schat 3 stuy. folio 16;

hier nempt af Gerit Peters ses deute van 't lant van Hendrick Peter Sijberts, Kerst nempt aen ses stuy. herkomende van Stamme lant folio 97, facit 4 gl. 10 stuy. een deut.

*Kerst Ghisen nempt aen van sijn vrouwen weggen 1 gl. 1 stuver een ort, facit 5 gl. 11 stuver 3 duit. Hiervan neemt aff Peter Jacob Stoffels van sijn vrouwe vaeders weggen 2 gl. 15 str. 5 1/2 duit is te vinden folio 26, soo blijft voor den soone Gijsbert Gijsen 2 gl. 15 str. 5 1/2 deut, dese 2 gl. 15 str. 5 1/2 deut van den soone van Gijsbert Gijsen neemt aen Peter Jacob Stoeffels is te vinden folio 26, ergo desen post noll.*⁵¹

Uit dit huwelijk waarschijnlijk geboren te Maasbree:

- Theodorus Gijsen, geb. ca. 1648 (geschat), overl. Maasbree 25 april 1688; hij had een

- buitenechtelijke relatie met **Johanna Kreels** waaruit twee kinderen gedoopt te Maasbree.
- b. Francisca (Frens) Gijsen alias van de Heerstræet, geb. ca. 1651 (geschat), overl. Maasbree 28 okt. 1684; tr. Maasbree 12 juni⁵² 1676 met dispensatie wegens verwantschap in de 3e of 4e graad (get. Gerardus Simons, Franciscus Heldens) **Joannes (Jan) Heldens alias van de Herstræet**, geb. ca. 1651 (geschat), schepen van Maasbree 1718-1723, overl. aldaar 14 sept. 1723, zoon van Jan Heldens en Truytgen Willem Leijsten; hij hertr. Petronella Geurts. Uit dit huwelijk kinderen.

26 okt. 1688. *Jan Heldens van de Herstræet 2 gl. . . . stuy. dry deute van Jan Heldens 15 stuy. sevendehalf deut . . . nye erf;*

Jan Heldens of sijn vorkynder nemen af den schadt van Derick Gijsberts te weten . . . aenpart 17 stuy. 3 deuten wy te vinden is folio 70, facit 4 gl. 2 ort een half deut.

Jan Heldens nempt aen van Tuenis Boute kynd. van 't lant op de Kemp . . . stuy. schat te vinde folio 126.

Jan Heldens nemt aen van Jan Geret Peters van eenen morgen landt hercomende van Dries Tuenessen 6 stu. facit 4 gl. 10 st. 4 1/2 deut; De weduwe van Jan Heldens nempt aen.

Hiervan nempt aen Peter Thoin Smeets 1 gl. 16 st. 2 oort een halff deut ieder vier reysen een deut . . . folio 111.

Willem Hermans nempt aen van Jan Heldens schat 1 gl. 14 st. 2 oort 1/2 deut de 4 reysen een deut meer folio 45, rest noch voor de weduwe Jan Heldens 14 st.

De weduwe Jan Heldens nempt aen van den post van Hendrick Leensen weghens sijn van der scholt 3 st. 3 oort folio 48, facit 18 st. 1 deut; de weduwe Jan Heldens neempt aen van den schatt van Jan Jacob Tulmans 6 stuy. 3 deuten folio 120 facit 1 gulden 4 st. 4 oort.

Hiervan neempt aff Willem Peter Smets 6 strs. is te vinden folio 112,

*blijft 18 strs. 2 oort. Jan Heldens neempt aen van Hendrick Gerart Peters 2 strs. is te vinden folio 154, facit 1 gulden 2 oort.*⁵³

- c. Christianus (Kerst Gijsbert Gijsen soen) Gisen, geb. ca. 1658 (geschat), overl. Maasbree 16 febr. 1710; hij had een buitenechtelijke relatie met Joanna Heldens; tr. Maasbree 28 juni 1687 (get. Gerardus Reuls, Theodorus Gisen) **Joanna Peters alias Derix alias Giesen**, geb. ca. 1662 (geschat), overl. Maasbree 2 jan. 1733, dochter van Petrus Dirickx. Uit de relatie een kind en uit het huwelijk kinderen.

26 okt. 1688. *Peter Derix 2 gl. 10 st. een ort min van sijn vader Michgel, 11 stuy. 2 ort een half deut van Hendrick Michgels 14 stuy. 2 ort een half deut, facit 3 gl. 15 stuy. 7 deute van Gaelens lant, 4 stuy. van Beel Kuesters te vinde folio 107. Hyer nyemt Kurst Ghijsen 21 stuver een ort. Hyer nemt af Geret Heldens 18 stuver een ort. Blijft noch voor Jan Dierickx en Aerden 2 gl. 3*

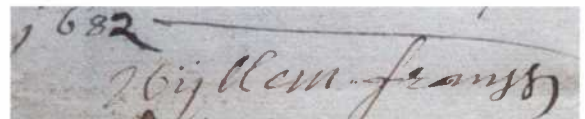
*deuten. Hyer nemt Aerdt Peters af voor sijn eygen ende Jan Dierickx 2 gl. 3 deuten te vynden folio 116. Desen post nol.*⁵⁴

22 juli 1685. *Kerst den soone van Gysbert Gijsen zaliger werd na de dood van sijn vader behand aan twee morgen land. Kerst Gijsbert Gijsen betaalde de cijns tot het jaar 1706.*

Op 25 aug. 1714 wordt na het overlijden van Keurst Gijsen met dit land behand Gijsbert Gijsen, die tevens de achterstallige cijns betaald.⁵⁵

- d. Margareta (Gritjen) Gijsen alias van de Herstræet, geb. ca. 1658 (geschat), overl. Maasbree 5 juli 1715; tr. Maasbree febr. 1683⁵⁶ (get. Theodorus Gijsen, Servatius Teuwen) **Henricus Peters alias Gerits** (Hendrick Gerard Peters soen). geb. ca. 1658 (geschat), overl. Maasbree 12 juli 1714, zoon van Gerardus Peeters en Elizabetha Cuipers.
3. Wilhelmus Franssen, geb. ca. 1625 (geschat), **volgt III.**

III. Wilhelmus (Wilm) Franssen alias op den Steijll, waarschijnlijk geb. Maasbree ca. 1625 (geschat), grondeigenaar op Steyl, eigenaar van kasteel De Munt te Tegelen, schepen te Tegelen 1680-1686,⁵⁷ overl. Tegelen 3 dec. 1686; tr. Tegelen 14 febr. 1651 (get. Mettel Saeren, Jan in de Pass) **Wendelina** (Omelia, Aemilia) **Cürrentsich**, geb. ca. 1625 (geschat), overl. Tegelen 26 nov. 1693, dochter van Jacob Cürrentsich, koopman op Steyl en schepen van Tegelen,⁵⁸ en Cecilia Reyvers.

Handtekening van Willem Franssen 1682. (GAV, Ar. nr. 237 Kerspel Tegelen, inv.nr. 26)

29 okt. 1668 . . . *naer afsterven Enken Heyncken van Tongerloo dochter und Lijsbeth Smeten is comen Willem Fransen op gen Steijl ende heeft gewonnen naer lijfgewinsrechten aen eenen halven morgen baents soo het geleghen is in den Luijsbaendt ter eyner sijden Dierick Coopmans ter ander sijden Peter in gen Elsen ende consorten ende heeft beneven sigh daeraen toe boeck laeten setten Guert sijnen soen ende gildt jaers tot thiens 1/2 alden Vlems, . . .*

Den 26 july 1706 heeft Geurt Fransen beneffens hem aen 't parceel voorschreven doen behanden sijnen neeff Gerardus van den Schaeffelt.

*Op heden den 18 october 1734 is gecompareert Stephanus Hendricus van der Straeten, inwoonder van Venlo, ende heeft sich selfs neffens Gerard van den Schaeffelt voorschreven doen behanden aen den boven gemelden halven morgen in de Luisbaendt ende heeft alles naer lijfgewinsrechten voldaan, . . .*⁵⁹

Uit dit huwelijk:

1. Enneken op den Steijll (Anna Franssen),⁶⁰ geb. Steyl, ged. Tegelen 18 dec. 1651 [de naam van de moeder staat niet vermeld] {peter: Kranenfeltt zu

Venlo; meter: Neesken zu Dulcken}, overl. aldaar Tegelen 24 febr. 1724; tr. Tegelen 17 okt. 1670 (get. Gaerd't Creutzbergen, Mettelt Sären) **Joannes** (Jan) **Cruysberg**, geb. ca. 1645 (geschat), tussen 3 juni 1713 en 4 febr. 1717.⁶¹

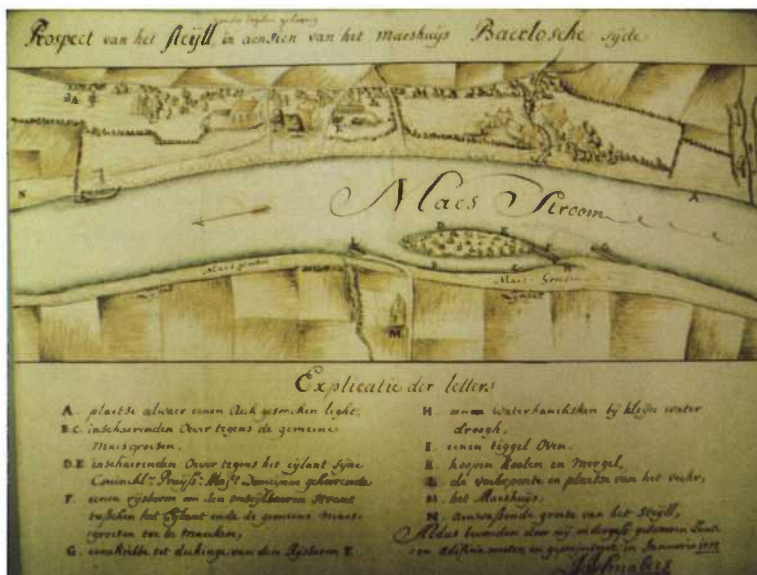
De familie Cruysberg is afkomstig uit Beesel. Helaas zijn tegenwoordig alleen nog maar de kerkregisters vanaf 1714 bewaard gebleven. Echter MICHELS, de samensteller van de genealogie Franssen, heeft nog gebruik kunnen maken van oudere registers, die kennelijk in zijn tijd nog bestonden. Jammer genoeg heeft hij indertijd de doopgetuigen niet genoteerd. Een en ander is te vinden in correspondentie tussen Driessen en de bekende Limburgse genealoog Jan Verzijl uit het jaar 1953. Verzijl heeft in opdracht van Driessen een genealogie Cruysberg samengesteld en hij vertelt dat: *De Beeselse gegevens zijn van de hand van Michels, die geen doopgetuigen geeft. De kerkelijke registers van Beesel berusten op de pastorie aldaar waar een en ander te controleren is.*⁶²

Moeten we hieruit concluderen dat deze registers in 1953 nog op de Beeselse pastorie aanwezig waren? Loe Giesen vermeldt op zijn website dat er inderdaad oudere hebben bestaan en wel over de periode 1611-1651 en 1652-1714.⁶³ De gegevens betreffende het gezin Cruysbergh-Franssen zijn grotendeels gebaseerd op MICHELS.

Uit dit huwelijk:

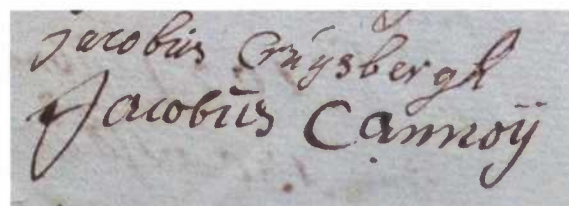
- a. Elisabeth Cruijsberg, geb. ca. 1675 (geschat), overl. Tegelen 26 jan. 1733; tr. Sevenum 18 juni 1700 met dispensatie in de roepen (get. Godefridus Hermans, Anna Franssen) **Jacobus Lijttiens**, ged. Sevenum 27 sept. 1668, pachter op de Haanderthof te Tegelen -1727, overl. aldaar 15 maart 1727, zoon van Jacobus Gerardi Lijttiens en Theodora Raemakers. Uit dit huwelijk nageslacht.

Het dorp Steyl in 1778. (RHCL, Kaartencoll. Inv.nr. 693)

Detail uit de Tranchotkaart, blad Venlo, circa 1810, met het dorp Steyl en het veerhuis te Baarlo.

- b. Joannes Cruysbergh, ged. Beesel 30 okt. 1678, overl. na 4 febr. 1717.
- c. Anna Gertrudis Cruytbergh, ged. Tegelen 25 aug. 1680 {peter: Joannes Buerskens voor wie optrad Henricus Vervoert; meter: Caecilia Franssen), overl. aldaar 23 april 1723 in het kraambed; tr. Tegelen 22 april 1722 (get. Hubertus Hendricx, Agatha Litjens) **Alardus Janssen alias Hendrix**, ged. Tegelen 31 jan. 1696, zoon van Henricus Janssen en Margareta Olertz. Uit dit huwelijk een dochter.
- d. Wilhelmus Cruysberg, ged. Beesel 3 juli 1684.

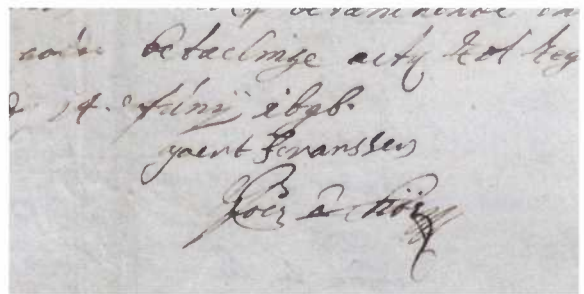
Handtekeningen van Jacobus Cruysberg en Jacobus Cannoij 1737. (GAV, Ar.nr. 237 Kerspel Tegelen, inv. nr. 64)

- e. Jacobus Cruysbergh, ged. Beesel 2 april 1687, schepen van Tegelen 1735-1754,⁶⁴ burgemeester aldaar 1745, overl. Tegelen 26 jan. 1754; tr. ca. 1715 **Anna op Heijs**, ged. Tegelen 21 febr. 1696, overl. aldaar 4 juni 1753, dochter van Conradus op Heijs, schepen van Tegelen,⁶⁵ en Gertrudis Engelen. Uit dit huwelijk kinderen gedoopt te Tegelen.

Zij zijn de ouders van Wendelina Cruysbergh, gehuwd met Paulus Houba, die op haar voorvaderlijke goed het thans prachtig gerestaureerde complex het Kranenbreukershuus lieten bouwen in 1767.⁶⁶

4 febr. 1717. Jacobus Cruysbergen, wonende te Tegelen, namens zichzelf en als gevolmachtigde van: Anna Franssen weduwe van Johan Cruysbergen, Jacobus Leitjes, getr. met Elisabeth Cruijsbergen, Joannes Cruijsbergen, Gerardt Cruijsbergen, Peter Cruijsbergen en

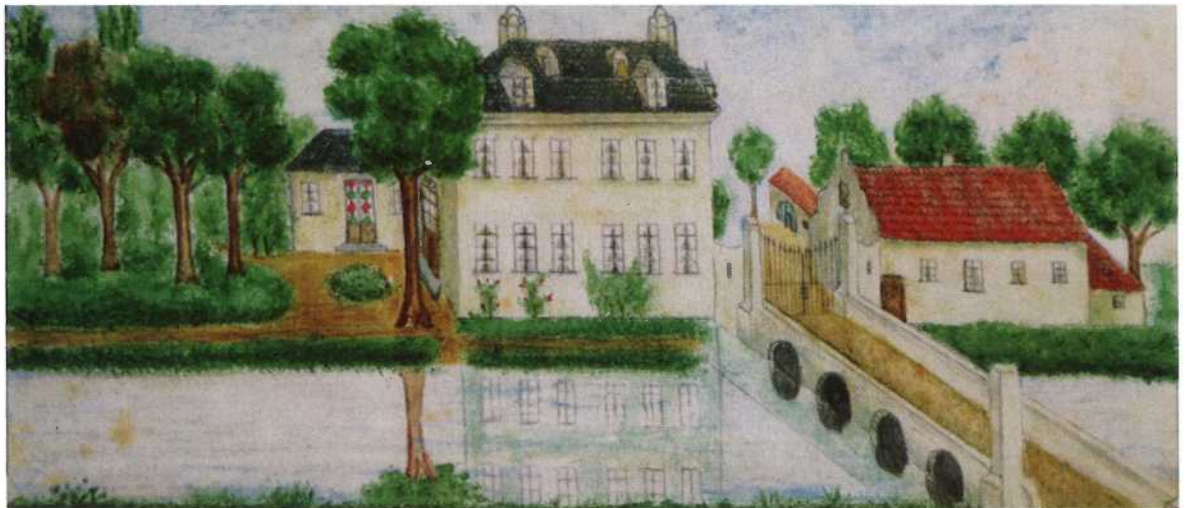
- Francis Cruisbergen, geass. met zijn mombers Geurt Franssen en Peter Quijten, d.d. Tegelen 3 febr. 1717, verkoopt aan Gijsbertus Peters, scholtis van Maasbree, getr. met juffr. Antonetta van den Boegart, 1/6 deel van een vierdel in de 'Alde Thienden' in de heerlijkheid Maasbree voor 570 gulden.⁶⁷
- f. Godefridus (Gerardt) Cruysbergh, ged. Beesel 1 aug. 1689, overl. na 4 febr. 1717.
  - g. Petrus Cruysbergh, ged. Beesel 29 juni 1692, vaandrager der stad Venlo, overl. Straelen 14 juli 1767; tr. 1e Venlo 8 april 1724 met dispensatie wegens de gesloten tijd (get. Wilhelmus Franssen, Jacobus Cruisberghen) **Sibilla Smeets**, ged. Venlo 27 juni 1704, overl. aldaar 13 dec. 1737, dochter van Mathias Smeets en Maria Faessen; tr. 2e Venlo 3 aug. 1738 met dispensatie in de roepen (get. Thomas Moubagh, Henricus Vosterman) **Anna Elisabetha Moubach**, ged. Venlo 20 okt. 1702, begr. Venlo 19 jan. 1747, dochter van Joannes Moubach en Sophia van Hoof; tr. 3e **Anna Elisabeth te Cock**, geb. ca. 1711, overl. Straelen 24 mei 1785, dochter van Wilhelmus de Cock en Ursula Sune. Uit de eerste twee huwelijken nageslacht.
  - h. Franciscus Cruysbergh, ged. Beesel 20 juli 1695, overl. Beijerland, Holland 5 sept. 1726.
  - i. Mogelijk: Nicolaas Cruysberg, ged. Beesel, gouverneur van Paramaribo.
Hij komt voor bij MICHELS en VERZIIL zonder bronvermelding. Hij komt niet voor op de lijst van gouverneurs van Suriname op internet. Hij zou schatrijk teruggekeerd zijn uit de West, maar zijn nalatenschap zou de familie in Beesel e.o. zijn misgelopen. Het is m.i. onwaarschijnlijk dat een katholiek zo'n hoge functie in die tijd, de eerste helft van de 18e eeuw, kan hebben bekleed. Vooralsnog blijft hij een mythische figuur.
2. Michael op den Steijll, geb. Steyl, ged. Tegelen 16 juni 1653 [de naam van de moeder staat niet vermeld] {peter: Peter Gostsen voor wie optrad Gaert Verfohr; meter: Neess van der Veerstraat echtgenote van Josst op den Steijll}, overl. jong vóór 17 april 1655.
  3. Michael op den Steijll, geb. Steyl, ged. Tegelen 17 april 1655 [de naam van de moeder staat niet vermeld] {peter: Thoniß von Velten; meter: Petercken Janssen}, **volgt IV-1**.
  4. Franciscus op den Steijll, geb. Steyl, ged. Tegelen 6 mei 1657 {peter: Jan in gen Reijtt, wonende te Lomm; meter: Antonetta von Beringen voor wie iemand anders optrad}, overl. jong vóór 29 juli 1663.
  5. Godefridus op den Steijll, geb. Steyl, ged. Tegelen 4 april 1659 [de naam van de moeder staat niet vermeld] {peter: Peter Houben te Bree [?]} voor wie optrad Godefridus N.N.; meter: Trincken Trijnescen}, **volgt IV-2**.
  6. Cecilia Frantsen, geb. Steyl, ged. Tegelen 6 dec. 1660 {peter: Goert Curentsig junior; meter: Lißbet Frantsen voor wie iemand anders optrad}, overl. Venlo 19 jan. 1694; tr. Tegelen 26 nov. 1684 (get. Frans Heldens, Goert Frantzen) **Michael van Schaffen**, ged. Venlo 31 juli 1663, koopman, overl. aldaar 14 mei 1707, zoon van Gerardus van den Schaeffelt, koopman te Venlo, en Helena Gielen; hij hertr. met Anna Catharina Am.⁶⁸
- Uit dit huwelijk:
- a. Elisabetha van Schaffelt, ged. Venlo 3 jan. 1686 {peter: Wilhelmus Franssen voor wie optrad Godefridus Franssen; meter: Helena Gilen voor wie optrad Wilhelma van Schaffelt}, overl. aldaar 30 dec. 1721; tr. Venlo 27 juli 1707 (get. Mathias Coenen, Servatius Piequaer) **Conrardus Coenen**, overl. na 11 juli 1716. Uit dit huwelijk kinderen gedoopt te Venlo.
  - b. Gerardus Wilhelmus Scaffels, ged. Venlo 29 okt. 1687 {peter: Jacobus Ronck; meter: Antonetta Clarij voor wie optrad Helena Gilen}, overl. na 11 juli 1716; tr. Venlo 5 aug. 1716 met dispensatie in de roepen (get. Joannes Swinckels, Helena Swinckels) **Joanna Coenen**.
  - c. Anna Gertrudis Schaffels, ged. Venlo 31 jan. 1690 {peter: Henricus Swinckels; meter: Agatha Raemaekers voor wie optrad Helena Gielen}, overl. aldaar 17 febr. 1690.
  - d. Gulielmus Schaffels, ged. Venlo 21 febr. 1691 {peter: Joannes Schaffels voor wie optrad Henricus Swinckels; meter: Anna Franssen voor wie optrad Agatha Raemaekers}, overl. na 8 okt. 1697.
  - e. Maria Gertrudis Schaffels, ged. Venlo 20 okt. 1693 {peter: Henricus Swinkels, meter: Maria Franssen}.
7. Franciscus Frantzen, geb. Steyl, ged. Tegelen 29 juli 1663 {peter: Jaeck Ronck; meter: Encken Frantzen}, overl. aldaar 2 febr. 1667.
  8. Maria Frantzen,⁶⁹ geb. Steyl, ged. Tegelen 10 dec. 1665 {peter: Johan Schroeders; meter: Thrijn Engels}, wonende te Tegelen op de Mundt 1694, overl. Bracht 6 april 1743; tr. Tegelen 8 dec. 1694 met dispensatie van de roepen (get. de eerwaarde heer H. a Thör, pastoor in Bracht, Arnoldus Leenen, Elisabetha Ronck) **Joannes a Thör**, ged. Bracht 22 nov. 1670, wonende te Tegelen op de Munt 1695,⁷⁰ overl. Bracht 28 juli 1731, zoon van Wilhelmus aen gen Thoeer en Agnes Tophoven.⁷¹

Handtekeningen van Goert Franssen en Joannes a Thor 1696. (GAV, Aanwinst Canoy-Herfkens uit 2014)

28 jan. 1696 Roermond. Michiel Franssen en Jan Theur, als man en momber van Marie Franssen en met haar toestemming, verkopen aan Johan Borst, postmeester van het Overkwartier van Gelderland e.o., het adellijk goed De Munth plus tienden c.a. gelegen te Tegelen, zijnde beide Gelderse lenen vanwege *de promotie ende goede diensten die wij*

Vooraanzicht van kasteel De Munt te Tegelen met rechts de bijbehorende pachtboerderij circa 1850. Manuscript dagboek van Klooster Nazareth, particuliere collectie.

bij gelegentheit van tijden van de voorgenoemde heer Bors sijn verwachtende voor een bedrag van 6.000 rijksdaalder, waarvan de helft betaald zal worden met een wissel op Amsterdam en de andere helft in gouden Franse pistolen [= een munteenheid] plus nog 100 gouden *souveraine*. Bovendien neemt de koper over de jaarpachten van een malder rogge en een malder haver ten behoeve van Hendrick Winckels uit Venlo, plus een jaarrente van 2 gulden 12 stuivers ten behoeve van de kerk van Tegelen, plus het onderhoud van een dekbeer ten behoeve van het dorp Tegelen. De huidige bewoner, Johannes a Theur, zal het goed ontruimen voor het einde van het jaar op voorwaarde dat hij de door hem gecultiveerde vruchten dit jaar zal mogen genieten en de koper daarvoor 11 vat van iedere morgen geeft.

14 juni 1696 Tegelen op De Munt. Geurt Franssens, als gevolmachtigde van zijn broer Michiel Franssens en als medemomber van diens kinderen verwekt in Michiel's eerste huwelijk, en

Joannes a Thör, namens zijn echtgenote Maria Franssens, kwiteren postmeester Bors wegens de betaling van de 6.000 rijksdaalders en de 100 souverainen, de 1.450 rijksdaalders aan Mr. Mautz te Venlo en de 1.050 rijksdaalders ten behoeve van mr. De Haes, scholtis te Nederweert, zijnde de aflossing van twee rentebrieven waarmee het goed De Munt was belast.⁷²

Uit dit huwelijk:

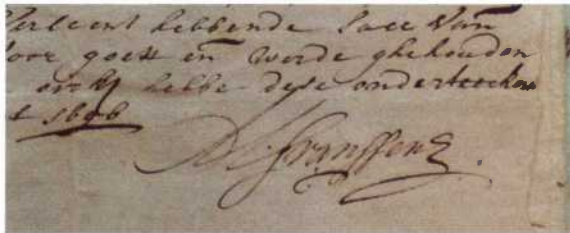
- a. Agnes a Thör, ged. Tegelen 1 maart 1696 {peter: de eerwaarde heer Henricus a Thör, pastoor van Bracht; meter: Joanna Leemans}, overl. Bracht 16 april 1752; tr. Bracht 14 okt. 1722 (get. Mathias in der Furth, Mathias a Thör) **Lambert Further (in der Furth)**.
- b. Wilhelm a Thör, ged. Bracht 27 okt. 1697, r.-k. priester, missionaris te Werkhoven in Holland 1747⁷³ en te Cothen bij Utrecht, overl. Bracht 23 jan. 1780, begr. in de kerk aldaar 27 jan. 1780.
- c. Franciscus Leonardus a Thör, ged. Bracht 11 okt. 1699, r.-k. priester gewijd te Keulen in 1730,

Achteraanzicht van kasteel De Munt te Tegelen met links de bijbehorende pachtboerderij circa 1850. Manuscript dagboek van Klooster Nazareth, particuliere collectie.

- kapelaan te Belfeld 1732-1738, te Bracht 1738-1769, overl. aldaar 19 juli 1769.
- d. Matthias a Thör, ged. Bracht 25 sept. 1701, overl. aldaar 4 sept. 1746; tr. Bracht 29 okt. 1730 (get. Arnoldus Deus, Cornelius Seutgens, Joannes Thor) **Elisabeth Erckens**. Uit dit huwelijk vier kinderen.
- e. Michael a Thör, ged. Bracht 18 maart 1703, r.-k. priester, pastoor in Fischeln, overl. aldaar 12 juni 1731.
- f. Wendelina a Thör, ged. Bracht 11 okt. 1707, overl. aldaar 4 nov. 1779.
9. Jacobus Francisci,⁷⁴ geb. Steyl, ged. Tegelen 29 juni 1668 {peter: Thoeniß Linssen; meter: Anneken Duicker}, overl. vòòr 13 mei 1673.
10. Agnes Frantzen, geb. Steyl, ged. Tegelen 8 jan. 1671 {peter: Woltherus von Rijnsdijck; meter: Frenz Gibberts}, overl. vermoedelijk jong.
11. Jacob Frantzen, geb. Steyl,⁷⁵ ged. Tegelen 13 mei 1673 {peter: *generosus dominus* Stockheim; meter: N.N.}, overl. vermoedelijk jong.

IV-1. **Michael op den Steijll (alias Franssen)**, geb. Steyl, ged. Tegelen 17 april 1655, koopman, brouwer, overl. Zemst 9 sept. 1703, begr. in de kerk aldaar; tr. 1e Zemst 2 maart 1683 (get. Hendrik De la Rue, vader Franssen)⁷⁶ **Antonia de la Rue**, ged. Zemst 24 dec. 1655, overl. Zemst 28 dec. 1694, begr. in de kerk aldaar, dochter van Hendrik De la Rue en Joanna van der Blocke; tr. 2e Zemst 25 okt. 1695 (get. Gielis Lemmens, Adriaan Geenkens) **Joanna Paulina Leemans**, ged. Zemst 11 sept. 1675, overl. Zemst 27 aug. 1734, begr. in de kerk aldaar, dochter van Willem Leemans en Maria Peeters; zij hertr. Rombout van Haecht.⁷⁷

Handtekening van Michiel Franssen 1696. (GAV, Aanwinst Canoy-Herfkens uit 2014)

Michael Franssen komt zijdelings voor in een onlangs gepubliceerd artikel over een uit onze streken afkomstige familie Engels te Zemst gelegen in Vlaams-Brabant in België.⁷⁸ De stamvader aldaar was een Wilhelmus Engels die in 1696 huwde met Wilhelmina de la Rue, een zuster van de eerste echtgenote van Michael. Het kan bijna niet anders of Michael Franssen heeft Wilhelmus Engels naar Zemst gehaald of heeft hem op zijn minst daarin ondersteund. Beiden zouden als militairen in het *Hollandse* leger (bedoeld zal zijn het Staatse leger) in Zemst terecht zijn gekomen. Beiden worden in het artikel daarom als *Hollanders* bestempeld, hetgeen natuurlijk geheel en al bezijden de waarheid is. Tegelen was in die tijd Guliks en Helden, waar deze Engels waarschijnlijk vandaan kwam, Gelders. Beide plaatsen werden in de jaren 1815-1816 onderdeel van het Koninkrijk der Nederlanden, evenals trouwens Zemst, behoorden in de jaren 1830-1839 tot

België, evenals Zemst, en daarna weer bij Nederland. Tot op heden hebben beide plaatsen nooit in Holland gelegen.

Zoals we eerder zagen was Michael mede-eigenaar van kasteel De Munt te Tegelen. Frappant is dat latere eigenaren van dit kasteel, de familie Van Wevelinckhoven, tevens eigenaar waren van het kasteel Relegem onder Zemst! Toeval?

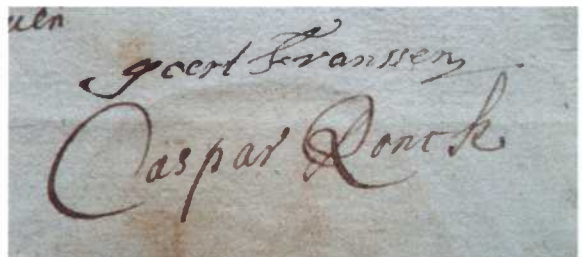
Uit het eerste huwelijk:

1. Henricus Franssens, ged. Zemst 9 febr. 1684 {peter: Hendrik De la Rue; meter: Magdalena Ceulensigh [sic] voor wie optrad Barbara De la Rue}.
2. Guilielmus Franssens, ged. Zemst 12 aug. 1685 {peter: Willem Franssens voor wie optrad Karel van Tilt; meter: Barbara De la Rue}, overl. aldaar 22 dec. 1737, begr. aldaar in de kerk voor het Sint-Pietersaltaar.
3. Francisca Barbara Franssens, ged. Zemst 15 jan. 1687, overl. na 1702.
4. Nicolaus Franssens, ged. Zemst 5 juli 1690 {peter: Nicolaas N.N.; meter: *dame* Magdalena Tseraerts[?]}, overl. aldaar 31 jan. 1694.
5. Margaretha Franssens, ged. Zemst 8 mei 1693 {peter: Jan Blickx; meter: Margareta Jamar}, overl. aldaar 8 sept. 1693.
6. Laurentius Henricus Franssens, ged. Zemst 20 dec. 1694 {peter: Hendrik Borghouts voor wie optrad Laureis Ceulemans; meter: Catharina Rickx}, kanunnik van Sint-Martinus te Ieper, overl. aldaar 1756.

Uit het tweede huwelijk:

7. Anna Maria Franssens, ged. Zemst 21 april 1697 {peter: Gielis Lemmens; meter: Anna Maria Franssens voor wie optrad Wilhelmina le Roije}, overl. aldaar 19 jan. 1734, begr. aldaar in de kerk voor het O.L.V.-beeld; tr. Zemst 24 maart 1722 (get. Heer Hendrik van Leemputten, Jan de Boeck) **Martinus de Groef**.⁷⁹ Uit dit huwelijk drie kinderen.
8. Barbara Cecilia Franssens, ged. Zemst 29 maart 1699 {peter: Godfried Franssens voor wie optrad Jan Schrijvers; meter: juffr. Barbara van der Haeghen}, religieuze in het klooster Nazareth te Lier}, overl. aldaar 1765.

IV-2. **Godefridus (Geurt) op den Steijll (alias Franssen)**, geb. Steyl, ged. Tegelen 4 april 1659, schepen te Tegelen 1715-1727,⁸⁰ overl. Steyl par. Tegelen 20 april 1727; tr. 1e Venlo 1 febr. 1687 (get. Michael van den Schafel, Agatha Stockum) **Agatha Raijmaeckers**, ged. Venlo 11 dec. 1662, overl. Steyl par. Tegelen 3 aug. 1702, dochter van Gisbertus

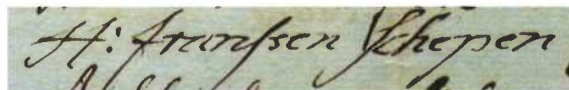

Handtekeningen van Goert Franssen en Caspar Ronck 1717. (GAV, Aanwinst Canoy-Herfkens uit 2014)

Raijmaeckers en Sophia op Muijsemeulen; tr. 2e Tegelen 19 april 1703 met dispensatie vanwege aanverwantschap in de 2e graad (get. Joannes a Thör, Henricus Vervoort, Petrus Elters) **Agatha Stockems**, ged. Venlo 13 nov. 1659, overl. Tegelen 30 maart 1739, dochter van Henricus Stockems en Catharina op Muijsemeulen.

Uit het eerste huwelijk geboren te Steyl:⁸¹

1. Gertrudis Franssen, ged. Tegelen 11 nov. 1687 {peter: Mathias Clückers voor wie optrad Jacq Ronck; meter: Windelina Cürentzigh}, overl. Arcen 11 febr. 1714 in het kraambed;⁸² tr. Tegelen 5 mei 1705 (get. de eerwaarde heer Deckers, M. Hinsen)⁸³ **Matthaeus Deckers**, afkomstig uit Arcen, woonde in 1705 te Tegelen; hij hertr. Catharina Beckers. Uit dit huwelijk nageslacht.
2. Gisbertus Franssen, ged. Tegelen 8 jan. 1690 {peter: Johan Cruijsberg; meter: moeder Stockum van Venlo}, r.-k. priester, vicaris van het altaar Sint-Catharina te Breyell, missionaris in Holland 1722 en pastoor te Hoogmade bij Leiden, overl. Hoogmade 11 juli 1726.
3. Lucia Franssen, ged. Tegelen 27 aug. 1690 {peter: Jacke Ronck; meter: Elisabeth Franssen}, overl. aldaar 13 april 1692.⁸⁴
4. Lucia Franssen, ged. Tegelen 26 sept. 1692 {peter: Michael Schaffels voor wie optrad Jan op Heys; meter: Helena Raetmaeckers}, overl. voor aug. 1699.
5. Wilhelmus Franssen, ged. Tegelen 16 dec. 1693 {peter: Michael Franssen voor wie optrad Gerardus Janschen; meter: Catharina Cuijpers voor wie optrad Jenne van Aersen}, overl. aldaar 22 maart 1694.⁸⁵
6. Vindelina Franssen, ged. Tegelen 15 febr. 1695 {peter: Joannes a Thör, meter: Anna Christina Aedams echtgenote van Michael Schaffes}, overl. Steyl⁸⁶ par. Tegelen 14 april 1759; tr. Tegelen 28 nov. 1719 met dispensatie van de roepen (get. Wilhelmus Franssen, Henricus Franssen, Beatrix Ronck, Margarita Canoj) **Jacobus Canoy**,⁸⁷ vermoedelijk geb. Kenzingen bij Marsburg in Baden ca. 1687,⁸⁸ herbergier, jeneverstoker, wijnhandelaar en schepen van Tegelen 1737-1752, burgemeester aldaar 1745, overl. Steyl par. Tegelen 7 juli 1752, zoon van Joannes Cannoye, ruiter en maasschipper, en Anna Catharina Roncque. Uit dit huwelijk nageslacht.
7. Wilhelmus Franssen, ged. Tegelen 4 aug. 1696 {peter: Godefridus van Aerssen; meter: Joanna Leemans}, overl. voor 22 febr. 1698.
8. Wilhelmus (Willem) Franssen, ged. Tegelen 22 febr. 1698 {peter: Franciscus Douven uit Baarlo; meter: Anna Franssen}, postmeester te Tegelen,⁸⁹ overl. aldaar 9 juni 1774; tr. Tegelen 26 nov. 1733 met dispensatie van een roep (get. Henricus Ronck, Joannes Clucker, Agatha Ronck) **Beatrix Ronck**, geb. Steyl,⁹⁰ ged. Tegelen 4 aug. 1700, overl. aldaar 20 aug. 1739, dochter van Caspar Ronck, schepen van Tegelen,⁹¹ en Anna Keuth. Uit dit huwelijk nageslacht.
9. Lucia Franssen, ged. Tegelen 20 aug. 1699 {peter: Nicolaus Stockem; meter: Maria Franssen}, overl. vermoedelijk jong.
10. Henricus Franssen, ged. Tegelen 9 juni 1702 {peter: Jacob Lutjes; meter: Agatha Stockum}, schepen van Tegelen 1755-1772, overl. aldaar 30 okt. 1772, begr. aldaar 2 nov. 1772; tr. Tegelen 31 aug. 1727 (get. Wilhelmus Franssen, Agatha Deckers) met toestemming van haar pastoor **Anna Margaretha Schaepkens** (Schöpgens), geb. Brügggen, overl. Tegelen 4 juli 1783, begr. aldaar 6 juli 1783. Uit dit huwelijk nageslacht.

Handtekening van Henricus Franssen (1702-1772) als schepen van Tegelen. (GAV, Ar.nr. 237 Kerspel Tegelen, inv.nr. 64)

Noten

1. M.H.H.MICHELS, *Genealogie der Familie Franssen te Tegelen van 1651 tot heden*, Venlo 1914.
2. J. BELONJE, Genealogische en heraldische gedenkwaardigheden in en uit de kerken der provincie Limburg, in: *Publications de la Société Historique et Archéologique dans le Limbourg (PSHAL)* 96-97 (1960-1961), 290.
3. Gemeentearchief Venlo (GAV), archiefnr. 274, parochie Heilige Martinus Tegelen, inv.nr. 278.
4. TH.W. DRIESSEN, *Geschiedenis van Tegelen*, Middelaar 1952, 81.
5. GAV, archiefnr. 150 Stadsgericht Venlo (SV) 1351-1796, registers evac.nr. 2595, overdrachtsregister 1647-1661, fol. 305vs.; en ibidem, evac.nr. 2596, overdrachtsregister 1662-1679, fol. 137vs.
6. GAV, SV, Registers evac.nr. 2596, overdrachtsregister 1662-1679, fol. 196vs.
7. Merkwaardig genoeg wordt in: W. HUPPERETZ e.a., *Kastelen in Limburg, Burchten en landhuizen (1000-1800)*, 2005, 172, van dit bezit door de familie Franssen geen gewag gemaakt, terwijl bijna honderd jaar eerder Michels hier reeds van op de hoogte was!
8. M. FLOKSTRA, *Kastelen in het land van Kessel*, Venray 2005, 138-153; N. MULDER-SHUISSEN, Huis Westering te Maasbree, in: *Castellogica III*, 1993-1997, 249-256.
9. P.P.R.M. TEEUWEN, J.H. HANSEN, Het geslacht Teeuwen uit Tegelen en zijn oorsprong in Maasbree, in: *De Nederlandsche Leeuw (DNL)* 131 (2014), 137-151.
10. Een voorbeeld van deze slordigheid is te vinden in: J.H. HANSEN, Een vergeten doop te Maasbree, in: *Limburgs Tijdschrift voor Genealogie* 27 (1999), 57-58.
11. Gemeentearchief Peel & Maas te Panningen (Panningen), GA Maasbree (GAM), inv.nr. 61, schatboek Maasbree 26 oktober 1688 en later, fol. 72.
12. Ibidem, inv.nr. 245, Kerkenboek B, 52.
13. Vriendelijke mededeling van mederedactielid Ton van den Berg.
14. Gemeentearchief Roermond (GAR), Familiearchief Waegemans (FAW) inv.nr. 195, cijnsregister Huis Westering te Maasbree 1652, 41.
15. Waarschijnlijk is hij identiek met *Petrus Joannis Sloits filius*, geb. circa 1618 (geschat), overl. na 23 juni 1663; tr. Helden 25 jan. 1643 (get. Joannes Slots, Petrus Roefs) *Catharina filiam Petri Ingels*, geb. circa 1618 (geschat).

- Uit dit huwelijk o.a.:
1. Helena Sloets, ged. Helden 20 sept. 1643 {peter: Godofridus in gen Herstraet alias van gen Huijs, meter: Joanna echtgenote van Joannes Sloets}. Bestond er een familierelatie tussen de families Engels en Van den Heerstraet?
  16. GAR, FAW inv.nr. 195, cijnsregister Huis Westering te Maasbree 1652, 43.
  17. Zie voor een uitgebreidere genealogie Teeuwen: P.P.R.M. TEEUWEN, J.H. HANSEN, Het geslacht Teeuwen uit Tegelen en zijn oorsprong in Maasbree, in: *DNL* 131 (2014), 137-151.
  18. GAV, archiefnr. 146, Kerspel Bree (KB); Procesdossiers Bree. 13 febr. - 2 okt. 1647, proces tussen Jan Heldens en Pauwels Vaessen inzake het steken. Hierin o.a. een attest van Geraerd Sijmons, 27-28 jaar oud.
  19. GAV, archiefnr. 146, KB, gerichtrol 1646-1674. 13 jan. - 17 maart 1649, de veldschut Gerard Sijmons heeft Peter Ververgert uit Sevenum gearresteerd. Diens zoon had onder Maasbree hei gemaaid. Ververgert heeft de veldschut met een riek in de arm gestoken. Idem, 6 april 1672.
  20. GAV, archiefnr. 146, KB, gerichtrol 1646-1674, d.d. 7 juni 1673. Aanspraak, De Drossaard versus Aert van der Schoot de knecht van Jan van gen Laer en de gezamenlijke jongesellen terende bij Gerit Sijmons.
  21. RHCL, 16.117 Archief Kasteel Baarlo (AKB), inv.nr. 133, register van de laatbank van jonker Roffart genaamd Kessel 1590-1750, aangelegd 1676, 49.
  22. GAR, FAW inv.nr. 195, cijnsregister Huis Westering te Maasbree 1652, 33.
  23. Ibidem, 44.
  24. Ibidem, 54.
  25. Panningen, Parochiearchief Maasbree (PAM), inv.nr. 245, Kerkenboek B, fol. 248.
  26. Panningen, GAM inv.nr. 61, schatboek Maasbree 26 okt. 1688 en later, fol. 88.
  27. Panningen, PAM inv.nr. 245, Kerkenboek B, fol. 75, 18 maart 1680, fol. 99, 31 juli 1680 Gerart Sijmons, koster Maasbree. Ibidem, fol. 263, 8 april 1680: Gerart Sijmons, koster van Maasbree, qq. verpacht aan Mr. Lambert Stroux opnieuw de Latencamp.
  28. Haar overlijden werd ingeschreven te Maasbree én te Baarlo.
  29. SAV, archiefnr. 146, KB, port. 3.
  30. Panningen, PAM inv.nr. 245, Kerkenboek B, fol. 251.
  31. Panningen, GAM inv.nr. 61, schatboek Maasbree 26 oktober 1688 en later, fol. 88.
  32. GAR, FAW inv.nr. 195, cijnsregister Huis Westering te Maasbree 1652, 24.
  33. GAV archiefnr. 146, KB; procesdossiers Bree.
  34. Ibidem.
  35. GAV, archiefnr. 146, KB, gerichtrol 1646-1674.
  36. Ibidem.
  37. Panningen, PAM inv.nr. 245, Kerkenboek B, 63.
  38. GAV, archiefnr. 146, KB, gerichtrol 1646-1674 en ook de procesdossiers.
  39. Ibidem.
  40. J. BOUTEN, Maasbreesse families, in: *LTG* 16 (1988), 53.
  41. Panningen, PAM inv.nr. 245, Kerkenboek B, fol. 110.
  42. GAV, archiefnr. 146, KB, overdrachtsregister 1701-1715.
  43. Ibidem, gerichtrol 1646-1674.
  44. RHCL, 16.117 Archief Kasteel Baarlo, inv.nr. 133, register van de laatbank van jonker Roffart genaamd Kessel 1590-1750, aangelegd 1676, blz. 62.
  45. GAV, archiefnr. 146, Kerspel Maasbree, gerichtrol 1646-1674.
  46. GAR, FA Waegemans, inv.nr. 195, cijnsregister Huis Westering te Maasbree 1652, blz. 24.
  47. RHCL, 16.117 AKB, inv.nr. 133, blz. 85.
  48. GAV, archiefnr. 146, KB, gerichtrol 1646-1674.
  49. Ibidem.
  50. RHCL, 16.117 AKB, inv.nr. 133, blz. 119.
  51. Panningen, GAM inv.nr. 61, schatboek Maasbree 26 oktober 1688 en later, fol. 70.
  52. Bij de datum staat 12 en er boven staat "ju"; gezien het feit dat er bij de doop van het eerste kind niets staat over een onwettige geboorte is dit "ju" wellicht fout ertussen geplaatst en heeft het huwelijk in maart, april of mei 1676 plaatsgevonden!
  53. Panningen, GAM inv.nr. 61, fol. 72.
  54. Ibidem, fol. 69.
  55. GAR, FAW inv.nr. 195, cijnsregister Huis Westering te Maasbree 1652, blz. 25.
  56. Er staat alleen "in febr."; het voorgaande huwelijk is van 25 jan. en het erop volgende van 25 febr.
  57. DRIESSEN, 66.
  58. Ibidem.
  59. RHCL, 16.117 AKB, inv.nr. 133, blz. 34.
  60. De naam van de moeder wordt bij de eerste drie dopen niet genoemd. Tenzij anders aangegeven heette ze bij de andere dopen Wendelina.
  61. MICHELS zegt dat Jan Cruysberg te Roermond gedoopt werd op 10 april 1639 als zoon van Martinus Cruysberg en Catharina Royen. LOE GIESEN, kenner bij uitstek van Beeselse families en samensteller van een zeer nuttige website betreffende de geschiedenis van Beesel e.o. www.loegiesen.nl, meldt dat zijn ouders waarschijnlijk Joannes Cruysberg en Anna Beurskens waren. Ik ben geneigd laatstgenoemde te volgen, maar zekerheid is er nog niet.
  62. SAV, Archiefnr. 116 Coll. Pastoor Th.W.J. Driessen, Venlo 1944-1976, inv.nr. 140. Het originele briefje van de hand van Michels met daarop zijn Beeselse aantekeningen zit nog steeds in het dossier Cruysberg van de Collectie Verzijl berustende bij de Stichting Instituut voor Genealogie en Streekgeschiedenis te Roermond.
  63. www.loegiesen.nl/inleiding/
  64. Driessen, 66.
  65. Ibidem.
  66. A.J. COOPMANS, J.H. HANSEN, B.J. VAN LAER, Het Kranenbreukershuis te Tegelen en zijn bewoners, in: *LTG* 42 (2014), 90-99.
  67. RHCL, 01.040 Schepenbankarchief Maasbree inv.nr. 3729, overdrachten 1713-1762, fol. 12; GAV, Archiefnr. 146 KB doos 1.
  68. Michiel van Schaffen; tr. 2e Venlo 14 april 1694 (get. Petrus Kels, Henricus Wassenberg) **Anna Catharina Am**, overl. na 4 nov. 1712.
- Uit dit huwelijk:
- f. Helena Cecilia Schaffels, ged. Venlo 19 juli 1695 {peter: Henricus Swinkels; meter: Clara Elisabetha Am}, overl. ald. 3 aug 1695.
  - g. Anna Sibilla Schaffels, ged. Venlo 13 nov. 1697 {peter: Henricus Swinkels; meter: Clara Elisabetha Am}, overl. na 4 nov. 1712.
  - h. Clara Cecilia Schaffels, ged. Venlo 8 april 1702 {peter: Joannes Baptista Am; meter: Agatha Raijmekeers voor

- wie optrad Wilhelma Scaffels}, overl. ald. 3 aug 1735.
69. De moeder heet bij deze doop Omelia!
  70. Op 17 januari 1695 is een *Joannes a Thör van der Mundt* peetouder te Tegelen, samen met Anneken Janssen de echtgenote van Jacque Ronck, bij de doop van de 14-jarige wever Antonius van Ranst uit Bergen op Zoom wiens ouders "quakers" zouden zijn.
  71. Voor gegevens over de familie A Thoer is op 13 nov. 2015 mede geraadpleegd de website: <http://landvankessel.nl/Genealogie/Bracht/Gezinnen%20Bracht/gezin-thoer-tophoven.htm> [sic].
  72. GAV, Aanwinst Canoy-Herfkens 2014, ongeordend, originele verkoopakte.
  73. Het Utrechts Archief, Archief van de aartspriester van Holland 1725-1853, inv.nr. 1466.
  74. Er staat letterlijk, gedoopt *Jacobus Francisci filius Wilhelmi et Windelina auff den Steijll*.
  75. Er staat: *1673 13 maio, Jacob Frantzen filius Wilhelmi Frantzen ahn gen Stijll...* De naam van de moeder wordt niet genoemd.
  76. Voor de gegevens uit Zemst werd behalve uit het werk van Michels gebruik gemaakt van de gezinsreconstructies samengesteld door JAN MEUTERMANS te vinden op internet: <http://alcide.brinkster.net/014/zemst.pdf>.
  77. Uit het huwelijk Van Haecht-Leemans werden in Zemst nog vijf kinderen geboren.
  78. R. VAN KERCKHOVEN, De familie Engels in Sempse in de achttiende eeuw - een kroniek, in: *Gens Nostra* 69 (2014), 15.
  79. MEUTERMANS geeft als voornaam Antoon.
  80. DRIESSEN, 66.
  81. MICHELS, *Genealogie Franssen*, 13-14.
  82. Haar overlijden werd ook te Tegelen ingeschreven.
  83. Het huwelijk werd ook te Arcen ingeschreven, waarbij tevens vermeld werd dat de bruid in 1714 overleed.
  84. Haar overlijden staat bij de doop genoteerd.
  85. Zijn overlijden staat bij de doop genoteerd.
  86. MICHELS, *Genealogie Franssen*, 14.
  87. Zie voor de familie Canoy: E.M.A.H. DELHOUGNE e.a., *Genealogiën III*, Nijmegen 1959, 13-34.
  88. MICHELS, *Genealogie Franssen*, 14.
  89. DRIESSEN, 139-140.
  90. MICHELS, *Genealogie Franssen*, 14.
  91. DRIESSEN, 66.

TRUUS ROKS

Vondelingenakten Maastricht digitaal

Op zaterdag 12 maart 2016 wordt de Genealogiedag Limburg georganiseerd in het Regionaal Historisch Centrum Limburg te Maastricht. De organisatie is in handen van een gelegenheidscombinatie waaraan deelnemen: de Sectie Genealogie van het Koninklijk LGOG, afdelingen Zuid-Limburg alsmede Kempen en Peelland van de NGV, Familiekunde Vlaanderen en natuurlijk het RHCL. Zie voor deze gelegenheid de speciaal in het leven geroepen website <http://genealogiedag-limburg.nl/>

Zoals bij het Famillement in 2012 zal er een genealogische markt worden gehouden en zullen er lezingen worden georganiseerd. Bovendien zal die dag door het RHCL een digitaliseringsproject ten doop worden gehouden over een onderwerp dat bij genealogen een bijzondere status heeft: vondelingen.

Op de plaats van de huidige Toneelacademie aan de Lenculenstraat was vanaf de Franse Tijd het vondelingenhuis gevestigd. In de muur van het vondelingenhuis was een cilinder geplaatst die om de eigen as draaide, de rol, waarin de kinderen gelegd konden worden. Vervolgens kon de rol naar binnen worden gedraaid en was het kind een vondeling. Wanneer een kindje gevonden was, moest het onverwijld aangegeven worden bij de Burgerlijke Stand.

Voorafgaand daaraan werd een proces-verbaal opgemaakt, de zogeheten *vondelingenakte*. In zo'n vondelingenakte registreerde de ambtenaar van de burgerlijke stand waar en hoe het kind aangetroffen was, wat voor kleren het aan had, of het lichamelijke kenmerken had, wat de geschatte leeftijd was, of het een jongen of een meisje was en wat er eventueel op het kind aangetroffen was. En juist met deze voorwerpen wordt het persoonlijk drama duidelijk, want het was het laatste dat de moeder haar kindje mee kon geven.

Tot deze voorwerpen, die bewaard zijn gebleven bij de vondelingenakten, behoren briefjes, waarop geschreven de voornaam van het kindje, of het al dan niet gedoopt was, de smeebede om er goed voor te zorgen en soms de mededeling dat het kindje zo gauw als maar enigszins mogelijk was weer opgehaald zou worden. Vaak geschreven in onbeholpen Nederlands maar ook in fonetisch Frans. Dat was geen teken van een aristocratische afkomst zoals vaak ten onrechte wordt aangenomen. Het was een aanwijzing dat arme moeders of vaders, ook uit Waals sprekende delen, naar Maastricht waren gekomen om hun kind te vondeling te leggen.

Doorgesneden speelkaart klaveren negen behorend bij vondelingenakte Theresia Praan, 21 mei 1822.

Briefje en satijnen lint behorend bij vondelingenakte van Hubertus Sjarp, 12 maart 1823; de tekst op het briefje luidt: 'het kiend is gedoopt en het heet Hubertus, gedoopt in Sinte Matijs keerck'.

Doorgesneden speelkaart schoppenboer behorend bij de vondelingenakte van Hubertus Larik, 10 juni 1822.

Achternamen van vondelingen moesten significant afwijken van bestaande achternamen, dit om verwarring te voorkomen. Eens een vondeling, altijd een vondeling. Zo konden kinderen Vork, Lepel, Mes en Bord genoemd worden. Of Satijn, Boreas, Larik, Sprokkel, Arbeel, Borro, Tweekleur, Karmozijn of Rol. Een jongen die op 6 januari 1815 gevonden is kreeg de naam van Balthasar Sneeuw. De voornaam verwijst natuurlijk naar één van de drie koningen, de achternaam waarschijnlijk naar het weer van die dag.

Meestal stakken de genealogische naspeuringen bij een vondeling. Maar er zijn ook onverwachte gelukstreffers! Zo is op een kindje op 10 juni 1822 een schuin afgesneden speelkaart gevonden, de schoppenboer, waar op de achterkant geschreven staat: *gedoopt in St. Servaas, Hubertus*. De moeder kan niemand anders geweest zijn dan Maria Bockx, wier onwettige zoon Dionisios Hubertus kort daarvoor op 4 juni gedoopt was in de Sint-Servaaskerk.

Een schuin doormidden gesneden speelkaart werd toegevoegd met een speciale bedoeling. De andere helft van de kaart behield de vader of moeder voor zich. Op die manier kon hij of zij eventueel later aantonen het kind te vondeling gelegd te hebben en zou de familie weer herenigd kunnen worden.

Hoe het de vondelingetjes verging na opname in het vondelingenhuis kunnen we opmaken uit het *registre des enfants trouvés* dat zich bevindt in het archief van het Vondelingenhuis te Maastricht, onderdeel van het archief van het Burgerlijk Armbestuur. Veel kinderen, met name zuigelingen, overleefden het niet. In een aantal gevallen werden kinderen uitbesteed bij particulieren, die daarvoor van gemeentewege een vergoeding kregen.

Momenteel wordt er bij het Regionaal Historisch Centrum Limburg hard aan gewerkt om de processen-verbaal van de vondelingen plus de bewaarde voorwerpen uit de periode 1815-1830 digitaal ter beschikking te stellen.

Tijdens de Genealogiedag Limburg zullen de briefjes, lintjes, kaarten en alle andere voorwerpen die de moeders op hun kindjes hebben achtergelaten, geëxposeerd worden. Ook de eerste resultaten van de digitale beschikbaarheid zullen dan gepresenteerd worden in een feestelijke ambiance.

Zie voor meer informatie de uitstekende gedetailleerde publicatie van J.H.J. GULIKERS en M.K.J. SMEETS, *Vondelingen te Maastricht 1814-1823*, in: *Huldeblijck. Bundel opstellen aangeboden aan Jan J.M.H. Verzijl bij gelegenheid van zijn zeventigste verjaardag*, Roermond 1967.

Doorgesneden speelkaart schoppenboer behorend bij de vondelingenakte van Hubertus Larik, 10 juni 1822; achterop de speelkaart staat de tekst: 'gedoopt in St Servaas Hubertus'.

Presentatie Derde Limburgs Kwartierstatenboek

Foto's Peter-Paul Kolber, Maastricht

Op 21 november j.l. werd in het Cuypershuis te Roermond het Derde Limburgs Kwartierstatenboek, een coproductie van de afdeling Zuid-Limburg van de Nederlandse Genealogische Vereniging en de Sectie Genealogie van het Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap, gepresenteerd.

De bijeenkomst van de presentatie werd ingeleid door Arno Griens, voorzitter van de redactie, die vervolgens een uitgebreide en educatieve verhandeling gaf over de totstandkoming van het boek.

Met enkele voorbeelden liet hij zien hoe schijnbaar onvindbare genealogische informatie toch nog middels onderzoek op internet gevonden kan worden, onder meer door het raadplegen van huwelijksbijlagen via de portaalwebsite www.zoekakten.nl op de website <https://familysearch.org> van de Mormonen.

Voorafgaande aan de presentatie werd een rondleiding door het museum van architect Pierre Cuypers verzorgd, waarvan door het merendeel van de gasten met belangstelling gebruik werd gemaakt.

Het eerste exemplaar werd door redactievoorzitter Arno Griens aangeboden aan de Roermondse geschiedschrijver mr Hein van der Bruggen. Zijn toespraak moge hier verkort worden weergegeven.

"Voor mij als niet-Limburger en slechts amateur-genealoog is het een bijzondere eer dit Derde Limburgs Kwartierstatenboek in ontvangst te mogen nemen.

Sinds ik begonnen ben met de uitgave van historische jaarboeken, later ook met de boeken als de Stads geschiedenis, de geschiedenis van de Roermondse rechtbank en de monografie (van Ariane de Ranitz) over Louis Raemaekers is het belang van goede genealogie steeds duidelijker geworden. Dat gebeurde allereerst aan de hand van de werken van Edmond Delhougne, Roermondse Geslachten 1 en 2 en natuurlijk zijn genealogieën van Roermondse rechters. Het rechtbankboek zou niet zo gemakkelijk geschreven kunnen zijn als deze studie van Edmond niet beschikbaar was geweest.

Genealogie legt de netwerken in de samenleving bloot. Niet alleen de familienetwerken, dat spreekt voor zich, maar ook de sociaaleconomische netwerken. Wie is met wie bevriend, wie kent wie en werkt/gaat met wie om? Daar is via genealogie

Aanbieding van het eerste exemplaar van het Derde Limburgs Kwartierstatenboek door de Arno Griens (rechts) aan mr. Hein van der Bruggen.

veel van te reconstrueren. Voor de medische wetenschap is genealogie natuurlijk ook van groot belang nu steeds meer vast ligt over de samenstelling van ons DNA. Erfelijke ziekten zijn zo tot in veel geslachten terug te zoeken en te identificeren.

Mijn kennismaking met Edmond Delhougne vond plaats in de laatste jaren van zijn leven. Hij had toen al een ernstige ziekte. Dat weerhield hem er niet van om zich nog veel met genealogisch werk bezig te houden. In de gesprekken die ik met hem kon voeren, toonde hij een grote kennis van zaken.

Bij onze eerste kennismaking confronteerde hij mij direct met een aantal van mijn voorouders. Ook in dat opzicht had hij zijn zaken goed voorbereid.

Het was altijd een bijzonder genoeg om met hem te sparren met onze kennis van Roermondse zaken. De kennismaking met hem was voor mij een bijzondere confrontatie met genealogie op hoog niveau."

Tenslotte: de redactie van het Derde Limburgs Kwartierstatenboek bestaat uit de heren Ton van den Berg uit Roermond, Henk Boersma uit Maastricht, Arno Griens uit Landgraaf, Funs Patelski uit Klimmen, Rinus Suijkerbuijk uit Bemelen en René Vroomen uit Echt.

